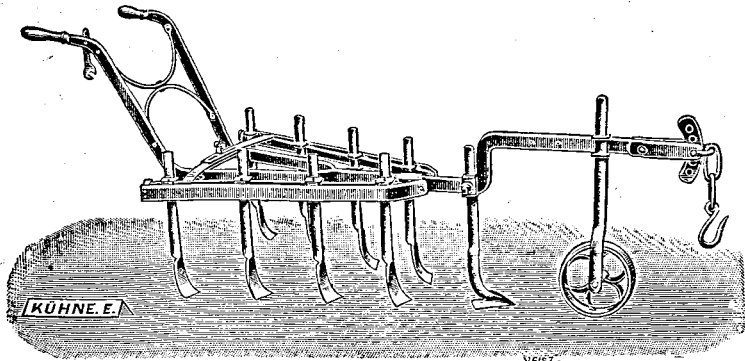

ERDÉLYI GAZDA

XXXIX. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1907. JUNIUS 2.

22. SZÁM.

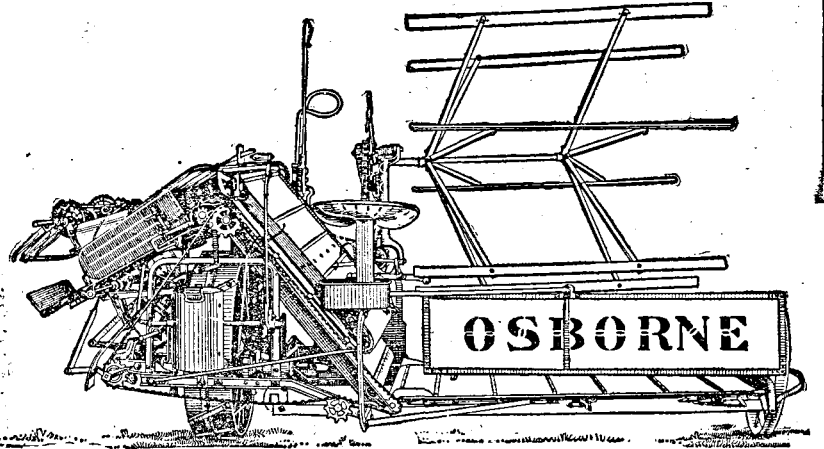

KÜHNE E. hazánk legrégebb mezőgazdasági gépgyára által MOSONBAN

elismert gondos kivitelben szállítanak:

MINDENMŰ EGYSOROS KAPÁLÓESZKÖZÖK: Columbia Cultivátorok, Kerrmann kapálók.
LAASS rendszerű többsoros KAPÁLÓGÉPEK,

1672

— Burgonyamivelő eszközök, Szénagereblyék, Szénaforgatók. —

„OSBÖRNE“

kéveket és marokrakó aratógépek, fűkaszaló gépek, stb.

FŐRAKTÁR:

FIÓKRAKTÁR:

Budapest, VI., Váci-körút 57a Temesvár, Gazdandvár.

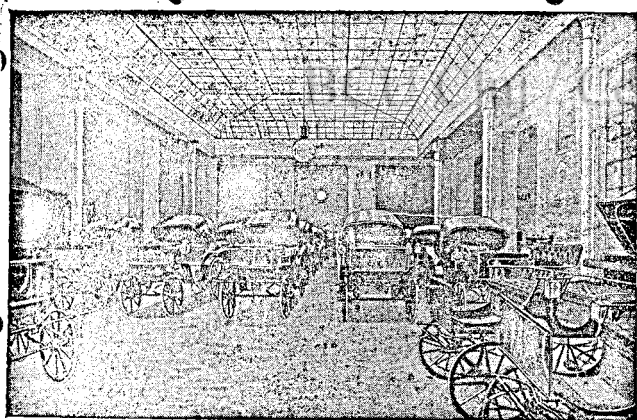
A budapesti kovács és kocsigyártó ipartestület

védnöksége alatt álló kocsiaru csarnok szövetkezet,

mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja.

VII., Rákóczi-út 72.

Kocsiarucsnak

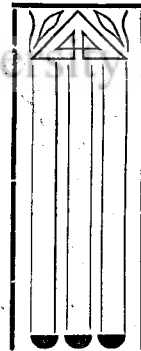

BUDAPEST,
VII., Rákóczi-út 72.

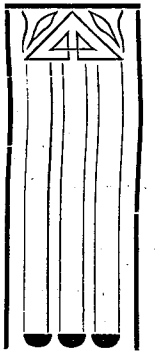
Magyarország legnagyobb kocsiraktára! Mindennemű új kocsik raktáron tartanak.
1875

Drössler Károly cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár

Budapest, VI., Váci-körút 59. Gyár: Pozsony.

Magánjáratok, Gőzmozgonyokat, Cséplőgépeket, úgy gőzmozgonyokhoz mint benzinlokomobilokhoz, Szalmakaszalókat, Gőzekéket, Vetőgépeket, Burgonyakiemelő gépeket és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít a legteljesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

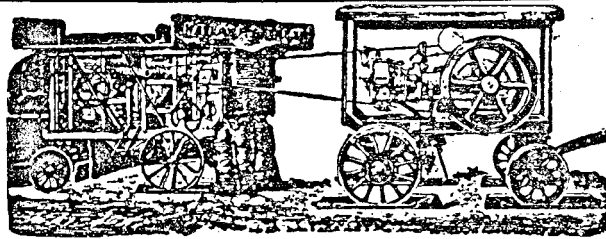

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek. Képviselek jutányos feltételek mellett felvétetnek.

A legmegbízhatóbb és legegyszerűbb kezelésű

„GLÓRIA“

benzin-petrolin motorok és motor-cséplőkészletek gazdasági és ipari célokra.

KÁLLAY motorgyárában

Budapest, VI., Nagymező-utca 43
szerezhetők be jótállással legolcsóbb árban. 3—5 évi részletfizetésre. 1860

Tessék ezen szakértő cégtől árlapot kérni.

— Használtgőzgépek cserébe vétetnek. —

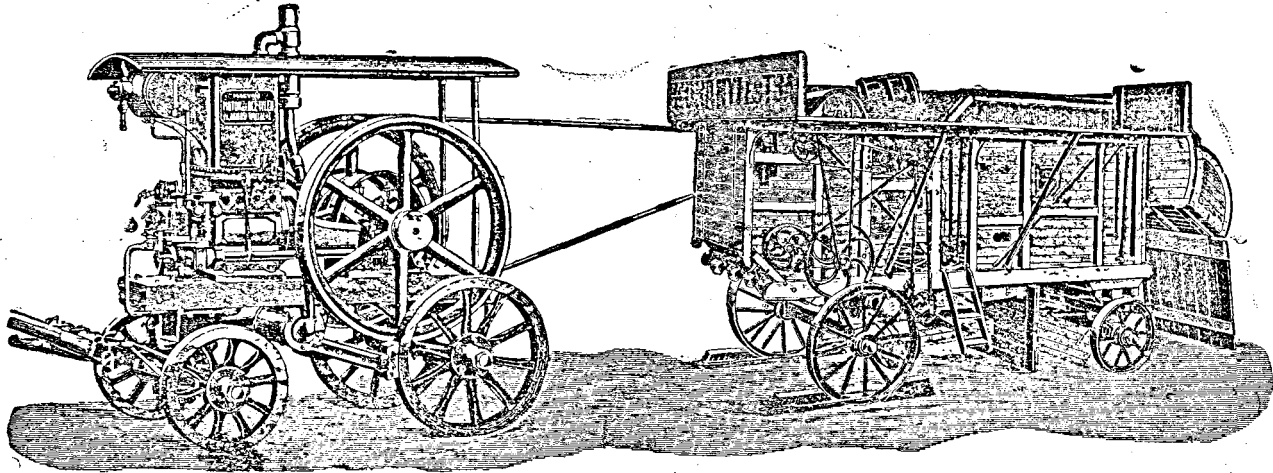
**LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,
ARATÓGÉPEK, TALAJMIVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.**

KIVÁNATRA SZIVESÉN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

Nemzetközi Motor Gyári Vállalat Budapest, VIII., Aggteleki-utca 21.

A legolcsóbb üzemű
Korányi-féle
Bensin, nyersolajmotorok
és cséplőkészletek.

Állandó legnagyobb gépkiallítás.

Legmesszebbmenő jótállás!

Kedvező fizetési feltételek.

Árjegyzék és költségvetés
ingyen!

Nyersolaj motornál a fogyasztás óránként és lóerőnként **1—2 fillér.**

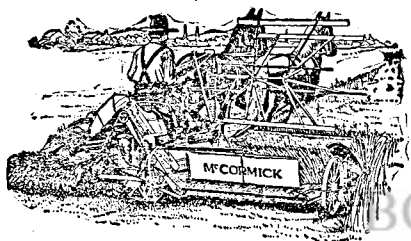
Heucke A. Hausneindorfi gőzeke-gyáros több mint 20 éven át bevált kitűnő rendszerű
uti mozdonyokat, gőzeke-mozdonyokat és teljes gőzeke-készleteket szállít.

További felágosítással és ajánlattal készséggel szolgál magyarországi vezérképviselője, a:

Komárom-vidéki takarékpénztár r. t. Komáromban.

1707

Kedvező fizetési feltételek.

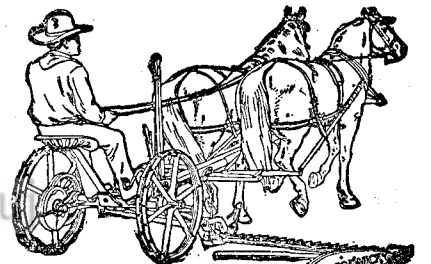
Kéveköto-aratógép.

Mc. CORMICK

csikágói aratógépgyár

Magyarországi igazgatósága és főraktára:

Budapest, V., Alkotmány-u. 12.

„New 4“ fűkaszalógép.

Különleges gépek:

Kéveköto-aratógép

Marokrakó aratógép

Fűkaszalógép

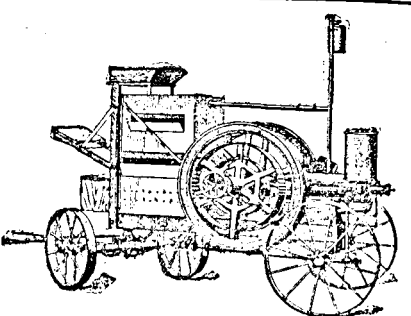
1857

Szénaforgatógép

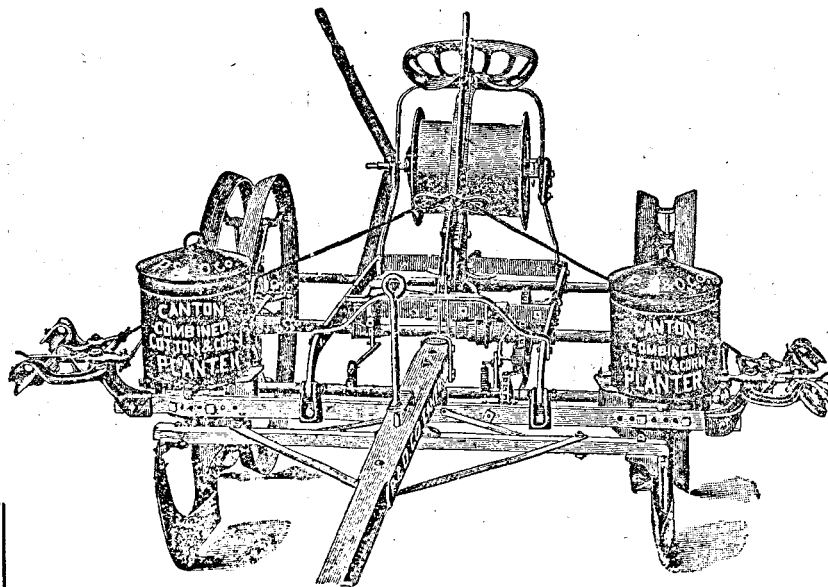
Szénagyűjtőgép

„Ohio“ tengeriszártépőgép

Tengeri-morzsológép

Benzin-Lokomobil.

„Senior“ tengeri-ültetőgép, a mely Herrmann-féle rendszerben autom. négyzetben ültet.

Eredeti amerikai benzín-motorok takarmánykamra és cséplőgép-hajtás számára.

Részletes képes árjegyzéket díjmentesen küldünk.

Állandó gépkiallítás Budapesten

Különleges eszközök:

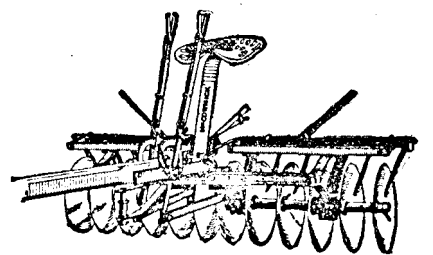
Tárcsás borona,
tarlóhántásra és vetőszántásra.

Rugófogas borona,
lazításra.

Aczel-lókapa,
tengeri- és burgonyakapálásra.

14 fogas cultivator.

Istállótrágya-szórókocsi.

Tárcsás borona.

Szuperfoszfát-műtrágyákat a legolcsóbb napi árakon szállít a

„KLOTILD“ Első Magyar Vegyipar Részvénytársaság

BUDAPEST, V. Nádor-utca 4. sz.

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
LÓF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDATISZTI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-U. 2. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMENY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A VIII. nemzetközi gazdakongresszus Éber Ernő	311
A gazdasági felsőbb szakképzés és Kolozsvár	123
A mezőgazdasági gyümölcsstermelés és annak jövedelmezősége	314
A gyógynövénykert. Péter Béla dr.	315
Tárca:	
A kert-városok. Dr. Wildner Ödön.	312
Kormányintézkedések.	
A romániai legeltetés és teletetés tilalma	315
Vegyes közlemények.	
Felhívás a gazdákhöz.	315
Az O. M. G. E. tanulmánytja. — Sajttermelő szövetkezet megalakulása. — Országos tejgazdasági kongresszus. — Idei baromfikiállítások. — Megüresedett gazdatiszti állás. — Méhészeti előadások. — Új lengelőrendtartás Kolozsmegyében.	316
Hirdetések.	

A VIII. nemzetközi gazdakongresszus.

A május 21-től 25-ig Bécsben tartott VIII. nemzetközi gazdakongresszus külsőségei alig tértek el az ilyen kongresszusok megszokott külsőségeitől. A résztvevők nagyobb száma nemcsak a sürgés-forgás nagyságában, nemcsak a rendezés hiányosságaiban nyilvánult meg, hanem a tárgyalások folyamán is, mert minden szakosztály zsúfolt széksorok között, nagyszámu résztvevővel tartotta üléseit. A 2000-nél több tagot számláló VIII. kongresszus imponáns megnyilvánulása volt annak, hogy bizonyos egységes, a nemzeteket egyaránt érdeklő kérdések megvitatására és megoldására közös eljárás szükségét érzik a gazdák.

Kétségtelen, hogy az ilyen nemzetközi kongresszuson nem minden tárgynak megvitatása és nem minden kérdésnek fölvetése jár a kellő eredménnyel. Vannak kérdések, amelyekben minden nemzet mezőgazdaságának érdeke ugyanaz, de vannak kérdések a melyekben a nemzetek különleges érdekei nem egyeztetetők össze és vannak kérdések, a melyeknek egyöntetű megoldását illetőleg az egyes nemzetek nem érznek szükségét. Hogy ilyen kérdésekben azután az egyes nemzetek hatalmassága és az egyes nemzeteknek a kongresszuson való képviselése döntő a határozásra nézve, az bizonyos. Csak hogy a határozatok kivitele mégis az egyes nemzetek legsajátabb dolga lévén, ez a kivétel megakad és a kongresszusi határozat meddő marad, ha az egyes nemzetek érdeke nem tud benne elhelyezkedni. Azt hiszem, az ilyen kongresszusokat rendező bizottságnak a legnagyobb gonddal és körültekintéssel kellene eljárni a kérdések fölvetésénél és nem a tárgyalási anyag masszájával, hanem az igazán nemzetközi megvitatás alá tartozó témák kiválasztásával kellene munkájában eljárnia.

A rendelkezésemre álló anyagból igyekezni fogok a kongresszus főbb tárgyait körvonalozni és a hozott határozatokat ösmeretni. A közérdekű tárgyalásokon és határozatokon kívül az egyes országok gazdáinak egymással való személyes érintkezése, egyes dolgoknak barátságos uton való megbeszélése szintén hasznuk az ilyen kongresszusoknak és a bécsi kongresszuson is az egész világ agrárius vezérei találkoztak össze. Franciaország részéről *Méline* volt miniszterelnök vett részt a kongresszusi tárgyalásokon, előadást is tartva a faluba való visszatérésről. Németországból ott volt a többek közt *Schönaich-Karolath* herceg, *Klapper*, *Aereboe* stb. Ausztriából gróf *Kolowrat* Leopold, *Lobkovitz* és *Auersperg* hercegek, Hohenblumi *Simitsch* lovag és még igen sokan vették ki részüket a kongresszus munkájából. Magyarország részéről

mintegy 60-an voltak a kongresszuson; ott láthattuk gróf *Desseffy* Aurélt, a főrendiház és az O. M. G. E. elnökét, *Zselenski* Róbert, *Bethlen* István, *Mailáth* József grófkot, *Rubinek* Gyula, *Szilassy* Zoltán, *Jeszenszky* Pál titkárokat, *Ottlyk* Iván, *Kazy* József min. tanácsosokat, br. *Podmaniczky* Gyula min. titkár, *Szily* Tamás tejgazdasági felügyelőt, továbbá ott voltak *Rodiczky* Jenő, *Vörös* Sándor gazd. akad. igazgatók, *Sierbán* János, *Rovara* Frigyes jószágigazgatók, *Istvánffy* Gyula, *Drucker* Jenő, a szőlőtermelők orsz. egyletének igazgatója, *Éber* Ernő, az E. G. E. s. titkárja és még többen.

Mivel a kongresszus tanácskozásai egy időben, XI. szakosztályban folytak, sem az egyes előadott tárgyakról pontos jelentést adni nem állhat módjában most még senkinek. A kongresszuson való részvétel és a beszerezhetővé vált anyag alapján azonban egyes főbb előadásokról, illetőleg határozatokról meg javaslatokról az alábbiakban számolhatok be.

A kongresszus I. szakosztályában kiemelkedő jelentőségre emelkedett és igen élénk vitára adott alkalmat a gabonahatáridőzlet nemzetközi megoldása, amely kérdést három előadó, gróf *Zselenski* Róbert, gróf *Kolowrat* Lipót és *Paisant* Alfréd világította meg. A szakosztály és a kongresszus *Zselenski* gróf határozati javaslatát tette magáévá, amely szerint

A VIII. nemzetközi gazdakongresszus elvárja azon országok gazdáitól, melyekben a fedezetlen határidőzlet már el van tiltva, hogy ezen tilalmat feloldani nem engedik; amennyiben pedig az érvényben levő törvény módosítás alá kerülne, oda kell törekedniök, hogy ez a börzejátékot még inkább korlátozó irányban történjék. A kongresszus felszólítja mindazon országok gazdáit, melyekben a fedezetlen határidőzlet még üzetik, hogy minden lehető megtégyenek a fedezetlen határidőzlet mielőbbi eltiltására. A kongresszus szükségesnek tartja, hogy a mezőgazdasági termények árjegyzései a jövőben a termelők szervei és ne a kereskedelem által történjenek.

Ugyancsak az I. szakosztályban került tárgyalás alá az a három előadói javaslat, amely a parasztosztály fönntartására vonatkozott s melynek előadói *Grabmayr* dr., *Krefstein* gróf és *Grimm* disektor voltak. A szakosztály különösen *Grabmayr* előadását fogadta rokonszenvesen, amely odakonkludált, hogy

Az egészséges parasztosztály fönntartásához a parasztbirtokok eladósodása elleni törvényes és kormányzati intézkedések szük-

Milyen takarmányrépamagot használjunk?

LINHART GYÖRGY tanár ur a m. kir. növényélet és kórtani állomás vezetője írja:

„Az impregnált répamag már hosszú idő óta jó hírnévnek örvend, főleg azért, hogy gyorsan és egyenletesen kel ki. A gyors kikelés következtében a fiatal répánövények gyorsabban és erőteljesebben fejlődnek. Ez oly elvitázhatatlan tény, a melyet letagatni nem lehet.

KERPÉLY KÁLMÁN gazdasági akadémiai tanár ur szavai:

„Ugy tapasztaltam, hogy az impregnált mag gyorsabban fejlődik, erőteljesebben csirázik, korábban kel ki a földből, mint a nem impregnált mag.”

Ezen tények világosan rámutatnak arra, hogy csakis **selektált répákból származó im pregnált répamagot vessünk!**

Annál is inkább, mert az összehasonlító kísérletek is beigazolták, hogy az **impregnált magból nyert répák sokkal tovább és jobban tartják** magukat, mint a nem impregnált magból.

Mauthner Ödön,

1002

cs. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN.

Hazánkban legrégebben elterjedt

„ADRIANCE“ arató- és kaszálógépek

Állami első nagydíjat nyertek az O. M. G. E. által rendezett nyiregyházai versenyen.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, Alkotmány-utca 31. sz.

szívesen szolgál árajánlattal és ad referenciákat.

Ugyanott eredeti elsőrangú minőségű Irlandi manillaszinog, melynek súlyegységére a maximális fonalhossz esik és emellett logszilárdabb, egyenlő fenásu, tehát a kötözés mindenkor akadály nélkül, beszerezhető.

ségesek; a szükséges földterhermentesítés a parasztbirtokokat a szolid hitelintézetek által adott kölcsönökön túl levő terhektől szabaddítsa meg; a mezőgazdasági jelzáloghitelek fölmondhatatlan törlesztéses kölcsönökké alakíttassanak át és ahol megfelelő személyes és reálhiteli szervek vannak csakis fölmondhatatlan törlesztéses kölcsönök alakjában keletkezessenek új terhek.

Krefstein gróf azt kívánta, hogy a parasztszakszervezetek a mezőgazdasági termények értékesítése rendeztessék, a közvetítő kereskedelem korlátoztassék, a földmivelés javítása előmozdítottassék, a családi parasztbirtokok fönntartassanak, az eladósodás határa megállapítottassék, járadékirtokok alakíttassanak.

Grimm igazgató szükségesnek tartotta a parasztság érdekében a mezőgazdaság tisztaságának fokozását, a cselédek részére a nyugdíjbiztosítást és saját kisbirtok szerzésének megkönnyítését meg a forgalmi eszközök javítását.

A nemzetközi munkásközvetítés ügyében Schullern dr.-nak és Horacsek dr.-nak voltak javaslatai. Schullern dr. a munkásközvetítés legracionálisabb alakjának a községi, járási és illetőleg tartományi munkásközvetítést ajánlotta; de a jövőre nézve az országoknak ezen célra való együttműködését is kívánatosnak mondotta. De az iparszerű munkásközvetítést szabályozandónak és ellenőrzendőnek tartja és elvileg a szövetkezetek és mezőgazdasági érdekképviseletek általi közvetítéséért lelkesedett. Horacsek dr. a mezőgazdasági vándormunkások nemzetközi vándorlásának statisztikai kimutatását kívánta, azt javasolta, hogy munkaadók és munkásokból összehitt értekezlet állapítsa meg a vándorló mozgalom okait és hatását és hogy nemzetközi alapon, célszerű szervezéssel történjenek a munkásközvetítés.

Nem tartoztak ugyan az I., közgazdasági szakosztály tárgyaihoz, de részben inkább odatartozhattak volna azok az előadói javaslatok, amelyeket Schindler egyetemi professor és Hoffmeister dr. egyetemi magántanár a II. szakosztály és III. szakosztály A) alosztályai elé terjesztettek és amelyek a gabonatermesztésnek a középeurópai mezőgazdaságra való fontosságáról szóltak. Ezek a javaslatok Középeurópa államaira és pedig Magyarországra, Ausztriára és Németországra nézve a gabonatermesztést legalább mai terjedelmében kívánták fönntartani. E sorok írója mutatott rá fölszólalásában arra, hogy a gabonaterület nagyságát illetőleg milyen nagy különbségek vannak e három egy kálap alá vont három országnál, hogy tehát a gabonaterület mai nagyságában való fönntartására és pláne kiterjesztésére nézve egész más helyzetben van Magyarország, mint például Ausztria; de egyébként is, az értékesítés, a fogyasztás, a termésátlagok, termelési költségek és munkásviszonyok, vagyis végterményben a jövedelmezőség szempontjából lehet csak ezt a kérdést tárgyalni. Ehez a fölszólaláshoz csatlakozott a szakosztály több tagja, úgy, hogy az elfogadott határozat nem a mai gabonaterület fönntartásának, vagy éppen kiterjesztésének szükségességét mondogta ki, hanem csak azt, hogy

A bécsi VIII. mezőgazdasági kongresszus nyomatékosan azon meggyőződést fejezi ki, hogy Középeurópa államaiban nemcsak a mezőgazdasággal foglalkozó lakosság érdekében, hanem általános közgazdasági és politikai szempontokból is fönntartandó a gabonatermesztés, melynek jövedelmezőségéről a céltudatos agrár politika minden eszközével kell gondoskodni.

Hogy ez a határozat helyes, az kétségtelen, mert hiszen gabonatermesztés nélkül ma egy ország, jóformán egy gazda sem akar gazdálkodni. Viszont azonban elég fölösleges volt is ez a határozat éppen azért, mert Középeurópa államaiban bizony nem igen nyilvánult meg eddig sem az a tendencia, hogy a gabonatermesztést kiküszöböljék a mezőgazdaságból.

Schindler professzornak a gabonatermesztés emelésére ható gazdaság-technikai javaslatairól majd később szölok.

Eber Ernő.

(Folyt. köv.)

A gazdasági felsőbb szakképzés és Kolozsvár.

Erőss Rezső, a biharvármegyei gazdasági egyesület elnöke a *Gazdasági Lapok*-ban a gazdasági felsőbb szakképzésről írt két cikket mostanában, amely cikkek a mi teljes figyelmünkre is méltók nemcsak azért, mert írójuk az ország egyik nagy gazdasági egyesületének elnöke, hanem azért is, mert a cikkekben igen talpraesett és igen komoly fejtegetéseket olvashatunk a felsőbb gazdasági oktatásról és azért is, mert e cikkek következtetése fedi az erdélyi gazdaközönségnek elfoglalt álláspontját. Figyelmébe ajánljuk tehát gazdaközönségünknek és az illetékes tényezőknek is ezeket a cikkeket, amelyeket a következőkben közlünk.

A földmivelésügyi miniszterium egy szaktanácskozmányt tartott e kérdéssel a közelmúltban, mely alkalommal a kizsámu meghívottak eltérő nézetének megnyilatkozása után, a jelenlevők többsége egy Budapesten létesítendő önálló főiskola mellett foglalt állást.

Egétő szükség, hogy a nagy horderejű

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ TARCAJA.

A kert-városok.

Irta: Dr. Wildner Ödön.

Howard után a kert-városok problémája néhány év lefolyása alatt egész külön irodalmat fejlesztett ki. A franciáknál Charles Gide, Georges Benoit-Lévy, a párisi Musée social vezetője s a francia kertváros-társaság titkára, az angoloknál Patrick Geddes edinburghi egyetemi tanár, aki Civics néven a városokra alkalmazott szociológia alapelveit hirdeti, J. S. Buckingham, Walter Crane s legújabban A. R. Sennett, a kinek két kötetes illusztrált munkája az imént jelent meg, a németeknél Hercher, A. Nossig és A. Abendroth foglalkoztak e kérdéssel. Tudományos megvitatására s a gyakorlati propagandára alakultak: Angliában Garden city Association (elnökei közt E. Howard-dal). Franciaországban az Association des Cités-Jardins, D. Estournelles de Constant szenátor és a béke-liga egyik vezérfőnöke elnöke alatt. Belgiumban ugyanily nevű társaság, Hollandiában a Tuinstadterein, Németországban a Berlin Schlachtensee-ben székelő Deutsche Gartenstadt Gesellschaft stb. Ezeknek külön folyóirataik is vannak. Ujabban a lakáskongresszusok napirendjein is szerepelt a probléma, így legutóbb (1905.

aug.) a liége-i kongresszuson is. Sőt ez évben az angolok erre vonatkozólag egy kiállítást is rendeztek Letchwöth-ban, épülő kert-városukban.

Lássuk előbb mily elvek szűrődtek le az eddigi vizsgálódásokból; a gyakorlati kérdésekre később mutatunk rá.

A kert-városok vezérlő eszméje a következőkben körvonalozható. A nagyvárosoktól elválasztva, de mégis lehető közelükben, kert és telepek alakítandók olcsó telkeken, amelyek ára a mezőgazdasági használati értéket nem, vagy legalább nem sokkal haladja túl, amelyeket tehát még nagyvárosi telekjáradék nem terhel. E telepek szövetkezeti tulajdonul szerezhetnek meg és alakítatnak ki, előre meghatározott terv szigorú betartásával, a közgazdasági közlekedési, higiénikus, esztetikai és kulturális követelményeknek lehető legteljesebb kielégítése mellett. Hogy a tulzsfülés — a nagyvárosok öreg hibája — elkerültesék, az új centrum kiterjedése és maximális lakosszáma előre korlátozva van.

A német Gartenstadt-Gesellschaft e vezéreszméhez a következő tanulságos kifejtést fűzi:

I. A lakáskérdés gyökeres megoldása csakis módszeres decentralizációval és tervszerű telepítési mozgalommal kapcsolatban lehetséges. A lakásnyomorúság épp annyira

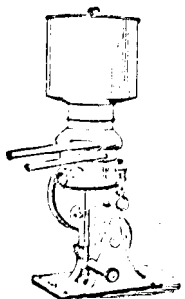
következménye a népesség és ipar közgazdaságilag helytelen (s ma már mindenestre korszerűtlen) megoszlásának, mint a célszerűtlen földtulajdonjognak.

II. A lakásügy terén való minden haladó törekvés — akár a törvényhozás, akár az önségély részéről — az egyéni földtulajon kinövéseinek, vagy éppen magának az egyéni földtulajdonnak megszüntetését célozza.

III. A törvényhozás törekvéseinek az az előnye, hogy azok közjóra szolgálhatnak, de hátrányuk az, hogy messzemenő helyenkint már megvalósítható reformok általános keresztülvitelére képtelenek, mert szükségkép tekintettel kell lenniök hátramaradt közületekre is. A haladás tempóját ezenkívül hatalmas, elleneséges érdekcsoportok ellenszulya lassítja.

IV. A haladásnak sokkal inkább uttörője az önségély. Gazdasági és szociális új alakulatokat tud teremteni s ténybeli bizonyítékot nyújt arra, hogy ezek általánosíthatók. Kvalitatív többletet nyújt a törvényhozással szemben, de általában csak keveseknek. Hatályosságának egyik legnagyobb akadálya a városi és elővárosi telkek árának magassága. E bajokkal küzdenek a nagyvárosi közhasznú építészövetkezetek is.

V. A kert-város hivatva van az önségély előnyeit tágabb köröknek is hozzáférhetővé tenni. Ugy tekintendő, mint fontos közgazda-

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket,

kézi-erő- és turbina-hajtásra, ugyszintén mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj és sajtgyártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejgazdasági gép- és eszközgyár

1600 FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI., Jász-utca 7. szám

KÜLÖNLEGESSÉG:

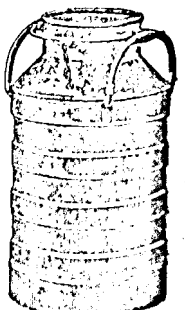
„Svéd Globe Separator.”

Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vaját évi kötés mellett korlátlan mennyiségben legmagasabb áron veszünk át.

VAJKIVITEL:

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

kérdéssel tovább is foglalkozunk és azt a közérdeknek megfelelő gyakorlati megoldásra segítsük, annál is inkább, mert a szaktanácskozmány többségének javaslata szerint a közel jövőben, — sőt féltő, hogy hosszú időn át — nem lesz a kérdés megoldható, a mi kulturális és közgazdasági haladásunk kiszámíthatatlan kárával járna.

A gazdasági szakoktatást magánjellegű intézetekben Albert kir. herceg és Festetich György gróf a múlt évszázad elején honosították meg és csak 1850-ben lett nyilvános állami intézménnyé.

Nem sok idő kellett hozzá, hogy a szakoktatás fejlesztésének a németországi tanári körökben már élénké vált kérdése hozzánk is átszivárogon.

Id. Sporzon Pál, a keszthelyi gazd. tanintézet akkori igazgatója már 1869-ben tárgyalja a kérdést egy „a hazai gazdasági felsőbb tanintézetek szervezésének kérdéséhez” című füzetben, melynek IV. fejezetében azt írja, hogy „A kik azon véleményen vagyunk, hogy a gyakorlati iránynak kellő tért, a gyakorlati beavatásoknak pedig lehető alkalmat kell nyújtani — az intézetnek „önálló, tehát egyetemektől független felállítását fogjuk pártolni”, mert: „jobb, ha azok nagy városok zajától távolabb lesznek felállítva.”

Ez időtől több-kevesebb élénkséggel folyt egy csendes vita, mely eltekintve az imént idézett megokolástól és ugyancsak Sporzonnak a hazai gazdasági tanügy tárgyában 1872-ben kiadott emlékiratában megújított azon érvelése kapcsán, hogy „nagyszerű városok legkevesebb alkalmasak gazd. tanintézetek számára — még a legfelsőbbekre sem” — annál is inkább az önálló intézet mellett foglalt állást, mert a létező intézetek mindegyike — első sorban az akadémiává emelt Magyar-Óvár ez uton reményelt magasabb fokra emelkedhetni és főintézeté fejlődni, a mire az időközben létesült bécsi Hochschule még buzditóbban látszott hatni.

Volt azonban még egy oka annak, hogy a felső gazdasági szakképzés egyetemi fakultásra vitelének hívei kisebbségben maradtak, ugyanis, hogy nem kellett a gazdák az egyetemnek és így valószínűleg számosan voltak, kik nem próbálkoztak oly székérre feljutni, mely láthatólag nem akarta őket felvenni.

Igy történt az, hogy az önálló főiskola hívei mind több reménnyel csüngtek eszméjükön, melyhez a nagyon megváltozott viszonyok között is ragaszkodnak, talán csak a következetesség látszatáért.

Németországban, melynek 20-nál több egyeteme és műegyeteme van és ezek nagy részén fakultáson vagy legalább külön tanszékeken képezik a gazdákat és a hol az akadémiákon kívül külön főiskola is rendelkezésre áll a gazdasági téren magát kiképezni óhajtó fiataloknak; vagy Ausztriában, hol a bécsi főiskola mellett több egyetem és műegyetem bir gazdasági tanszékkel, a főiskola és fakultás fölötti vita ártatlan eszmecsere, mely mégis bir annyi fontossággal, hogy kölcsönös bírálgatásával figyelmezteti egyik a másikat az előnyök megszerzése és a hátrányok kiküszöbölésére.

Egészen másként áll azonban a dolog nálunk, hol a német vágányon futó lassu vita már is évtizedeken át egyenesen megátolta a fejlődést és okozója volt annak, hogy gazdasági tanügyünk három évtized előtti helyzetéből máig sem tudott eléggé kibontakozni és ha a főiskola erőltetésével most ismét utját vágjuk a haladásnak, úgy beláthatlan időre elzárjuk a haladás lehetőségét.

Dr. Lorenz, az osztrák földmivelésügyi miniszterium tanácsosa, a gazdasági és erdészeti legfelsőbb foku oktatásról 1874-ben irt munkájában idézi Renninget, ki azt írja az „Augsburger Allgemeine Zeitung” 1872. június 3. és 4-diki számában, hogy nincs kizárólagos „gazdasági tudomány”, mert hisz ez alatt a természettudományok és nemzetgazda-

ságban idevágó részeit értjük; vagyis ez a tudomány alap, a többi kivitelbeni alkalmazásra vonatkozik.

Ki vonná kétségbe, — mondja tovább Lorenz, hogy a tudományos kutatás és haladás ne szolgálja a földmivelés előnyére, azonban csak akkor, ha a különleges gazdasági kérdések nem elzárkózva követik azt, hanem a tudományok közvetlen körébe vonatnak.

Ez tehát rövid megokolása annak, hogy gazdasági felsőbb kiképzésre szükség van és ebben mindnyájan egyetértünk, vagyis nem a lényegen, hanem egy másodrendű kérdésen vitatkozunk akkor, a mikor a főiskola vagy egyetemi fakultás előnyösebb voltát feszegetjük; pedig vitán felül áll, hogy a legfelsőbb kiképzés ép oly jól nyújtható az egyiken, mint a másikon. — A voltaképeni kérdés tehát oda irányul, melyik mód juthat könnyebben és előbb érvényre, illetve melyik alkalmazható hazai viszonyaink között kevesebb áldozattal haladéktalanul és a jogos kívánalmaknak megfelelően.

A lefolyt viták során kiemeltetett az, hogy a felsőbb szakoktatásra különösen a tanárképzés céljából van szükség; ez bizonyára egy lehetetlen kívánság, hisz egyetemi tanárokat képző még felsőbb intézet sincs; az egyetem hallgatóiból lesz egyéni kiválás és továbbképzés útján minden szakmán tanár, tehát a mint mérnök, orvos, jogász tanárrá képezi magát, csak úgy fog a gazdasági tanár is kiválni.

Kétségtelen azonban, hogy ez nem lehet érv a főiskola mellett, sőt inkább ellene szól, mert bizonyos, hogy az egyetemi képesítés az egész világon elfogadott legmagasabb iskolai minősítés, ezt a közfoglalom szerint kisebb fokozatu iskolán tulszárnyalni lehetetlen.

Hangoztatva lett a főiskola mellett, hogy a természettudományok az egyetemen egész általánosságukban adatnak elő, holott ezekre főleg alkalmazásukban van szükség.

sági feladatokkal bíró közhasznu telekszerző építő-társaság.

VI. A nagyvárosok decentralizációjának arra kell törekednie, hogy zárt városi telepeket, ujszerű városi egységeket teremtsen. Csak az ilyenek tehetnek célszerű formában eleget a városi ipari tevékenység sokszertű szükségletének munkakinálat és kereslet, fogyasztási piac, mellékparágak érintkezése tekintetében, valamint csak ilyenek eléghetik ki a művelődés és társulás alapvető szükségleteit is.

VII. Valóban hatályos lakásreform, higiénikus és esztétikai városalakítás csakis oly telkeken lehetséges, amelyek lehetőleg mezőgazdasági használati értékben vétetnek meg, s lakóiknak szövetkezeti tulajdonában maradnak; s csak az ilyeneken vihető keresztül a városépítési technikának két — a kert-városokban legszükségesebb — eleme; a tervszerűség és a lakosság számának s a város kiterjedésének korlátozása kezdettől fogva.

VIII. Új és tökéletes városok alapítása, minő a kert-városoké, nem jár nagyobb nehézségekkel, mint a haladó város-extenzió. Ennek ugyanis a telekárak magassága, a régi beruházott értékeket védő ellenséges érdekek nem kisebb akadályai, mint a magán és szövetkezeti kezdeményezés hiánya. Viszont technikai, közlekedési, megórtési eszközeink fejlődés oka kiegyenlíti az előnyöket, amelyek esetleg már fennálló régibb városok kedvezőbb

helyzetével járnak. IX. A kert-város a legmegfelelőbb formája lakáskérdés és város decentralizáció megoldásának az önsegély elve alapján. Új horizontokat nyit meg iparnak és földmivelésnek. Hivatva van a föld új fölöstését ki-módolni, s nagy nemzetgazdasági áldások pályáját megnyitni. Ugyanis

a) Az ipari vállalkozó benne kedvező helyi és szállítási körülményeket talál a műhelybér tetemes megtakarításával. Az ipari munkás olcsóbban és egészségesebben lakik, s ezáltal termelő- és fogyasztókétségében erősödik. Mindkét dolog azután az összpar-javára szolgál, s ennek számára egy nem sejtett kiterjedési képességű és biztos honi és helyi piac nyílik meg.

b) A kert-városokat övező mezőgazdaság vételképes fogyasztó piacot nyer a közelben, termelésre pedig olcsóbb tápanyagot. A gazdaság kapcsolatba kerül a városi közlekedési eszközökkel és erőközpontokkal, ami nélkül nincs munkamegtakarító termelés és nincs intenzívebb kultúra.

c) A mezőgazdaság és ipar hasonlíthatatlanul közelebbi és szorosabb viszonyba lép, ami által a közvetítő kereskedelem, amennyiben nem gazdaságos, kiküszöböltetik.

X. Mint minden gazdasági és szociális újítás, a kert-városok problémája is véglegesen csak kísérlet által oldható meg. Ennek technikai, gazdasági és társadalmi előfelté-

telei adva vannak. Anglia, e mozgalom forrása, első nagy kiviteléhez már hozzáfogott.

A Garden-City Association rövidebben, de hasonlóan jelöli meg célját. Elősegíti tulszult területek elhagyását és a népeségnek szélesebb területeken való eloszlását. E cél elérésére először is szóval, tettel segédkezet nyújt a kert-városok berendezésére (azon elvek alapján, amelyeket Howard Garden-Cities of To-morrow c. műve ajánl.), amelyeknek célja eleitől fogva, egészséges és méltó lakásoknak az egész népesség javára leendő biztosítása s a melyekben a lakosok kollektív tulajdonosai lesznek a telkeknek. A társaság másodszor ösztönzi a gyárosok azon irányzatát, hogy műhelyeiket helyezték ki a zsufolt centrumokból a vidékre; e gyárosokkal közhatóságokkal és szövetkezetekkel együttműködik annak érdekében, hogy a munkásságnak alkalmaztatásuk helyének közelében jobb lakásokat biztosítson; lépéseket tesz ily irányu törvények és szabályrendeletek megalkotása iránt s általában sürgeti a tervszerű városrendezést és fejlesztést.

Ez a társaság kezdeményezte a First Garden City Limited Company nevű részvénytársaságot 300.000 livrestering alaptőkével s ez készül megépíteni és berendezni az első igazi kert-várost Angliában.

(Folytatjuk.)

Nincs többé büz!

A **Bonodor Folyadék** a legbüzősebb árnyékszék szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. *Elegysulya 5 kg. csomag, bérmentve 7.50 kor.* (Elegendő egy évre.) *1 kg. próbacsomag 2.50 kor. csomagolással szállítás nélkül.* Szétküldés csak készpénzért, vagy utánvétellel.

Vezérképviselő: **FODOR FERENC**, Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/E.

LEGYEK

LÉGY-BONODORRAL

meszeljük. **Legjobb már kora tavasszal.** Egy kilo elegendő 25 □ méterre. 5 kgr. leírással 6 kor. franko utánvétellel

Számos elismerő levél!

konyhából, kamrából, mészárszék-ből, istállóból, vágóhidról biztosan. elűzetnek, ha a falakat o o o o o

Visszásság ugyan a legfelsőbb és tanári képzés említése során sokallani azt, ami az egyetemen előadva van, — de ezt nem is szabad úgy képzelni, hogy a természettudományi vonatkozású készütség során — például az orvostól azt kívánják, hogy az embertől az ázalagig, a pálmától a moszatig, a vulkánikus jegectől az elmállott porig s újra képződő cseppkőig mindent egyformán tudjon, — vagy mivel az orvos a kificamodott lábat, tört kart erőművilleg is kezelni hivatott, előbb mérnöki ismeretet kell szereznie; a gazdától sem fog a tudomány és bölcsélet műhelye: az egyetem képtelen dolgokat kívánni, hanem okos beosztással utal majd a szükségesre és módot nyújt a tudni vágyás fokozott igényeinek kielégítésére és ez az, ami a tanárnak készülő egyéneknek alkalmat nyújt a szélesebb ismeretkőr fejlesztésére.

Az egyetemi tanszabadságot hátrányosnak mondották; mert a gyakorlatban nem kívánták a gazdától oklevelet úgy, mint más pályán levő egyéntől.

Tudjuk, hogy a tanszabadság mellett a minősítés csak eredményes vizsgálatok után nyerhető el és így az mi különleges veszélyt sem rejt egy szakmára, a mi pedig a további megokolást illeti, az ma komolyan számba sem vehető.

Az eddig felsoroltakon túl van azonban még három olyan kérdés, mely lényegében érinti az ügyet és ezek: a szakma iránti érdeklődés; a gyakorlati élettel való kapcsolat és az intézmény létesítésével járó költség.

A magyar középbirtokos osztály — a gentry — melyet a nemzet gerincének szoktunk nevezni, 1867. óta háttal fordított az ekének és falunak, hogy hivatalokban keresse boldogulását.

A kiegyezés kapcsán létesült hivatalok sok egyének nyújtottak alkalmazást és mert ezeknek nagy zöme jogi előképzettség útján volt csak elérhető, mindinkább özőnlött a fiatalság a jogi pályára.

Dacára az e szakmán aggasztó módon emelkedő tultermelésnek, a példa, összekötés és megszokás oda tereli az ifjúságot.

A hivataloskodás és ügyvédi keresetbe merült középosztály csaknem az egész gentryt magához vonzotta. számos oly birtokos, ki tehetségét és munkaképességét birtokán a saját és a kör hasznára érvényesíthetné, ősi birtokát csak mellékjövedelem számba veszi, nem fordít arra kellő gondot és így nem érvényesül az a közvagyonban oly mértékben, mint azt várhatnók.

De még ennél is nagyobb baj, hogy e réven lazult meg a néppel való szoros kapocs, így idegenkedett el az uri osztálytól.

Nagy horderejű dolog az, hogy a birtokos osztály fiai felvegyék az ősök szerepét, állítsák vissza az összekötő kapcsolatot a nemzet megerősödésére és vigyék előbbre köztük és velük a gazdálkodást a legnagyobb nemzeti vagyon fokozott jövedelmeztetése, a közvagyonosodás emelésére.

Erre kell alkalmat, módot nyújtani minél előbb, erre szükséges oly intézmény, mely alkalmas arra, hogy kielégítse a szülők és fiatalok igényeit, amelyen egyenlő maradhat más pályára törekvő társaival és szerzett képessége és tudományos minősítése nem szorul más, különösen a tultengetten hatalmas jogi képzettség mögé; csak ez a módja annak, hogy a birtokos osztály fiainak kedvét mi se lohassza, sőt felkeltse őseinek legtermészetesebb foglalkozása iránt.

Ez csak úgy érhető el, ha a jogi fakultással egyenlő gazdasági fakultással bírnak

az egyetemen. Csinálhatunk akármilyen önálló főiskolát, az mint intézmény a közfelfogásban mindig kisebb lesz, mint az egész világon legmagasabbnak elismert egyetem; olyannak tekintené azt az ifjúság, mint az állatorvosi főiskolát, melyre minden tudóri fokozat mellett sem fog törekedni a gentry osztály soha és ugyanígy lennének, ha külön gazdasági egyetem címen csatlakoznánk az állatorvosi főiskolához.

Felhívtam e fontos körülményre már az 1895. évi III. gazdakongresszus mezőgazdasági és szakoktatásügyi szakosztályának figyelmét, melynek fontosságát az előadó: Szilassy Zoltán teljes mérvben elismerve, azt válaszolta, hogy szükséges, hogy az egyetem bármely fakultásával egyenrangú legyen a főiskola, a melyből kikerülő hallgatók diplomája olyan jogokat biztosítson, mint a jogi, orvosi fakultásoké.

Megerősítést nyert ez Kodolányi Antal szakosztályelnök nyilatkozatában is, ki Balás Árpád, óvári akadémiai igazgatónak azon javaslatára, hogy bármily szervezetű főiskola felállítását időelőttinek tartva, az egyetemeken és műegyetemen gazdasági tanszékek felállítását kívánjuk, — azt válaszolta, hogy a mi a magasabb intézet nem lesz Budapesten felállítva „és nem lesz egyetemi fakultásokkal teljesen egyenjogú és rangú intézet, a gazdasági egyetemnek kívánt tekintélyével nem fog bírni“.

Hogy ezek elismerése mellett miért akarunk a legfelsőbb tudományos minősítéshez a kisebb fokozatu főiskola erőltetésével közvetve emelkedni, mikor az az egyetemi fokozaton közvetlenül, egyszerűbben és könnyebben elérhető, — azt megérteni nem lehet.

(Folytatjuk.)

A mezőgazdasági gyümölcsstermelés és annak jövedelmezősége.

Mezőgazdasági gyümölcsstermelés alatt általában az olyan gyümölcsstermelést értik, amely extenzív és a mezőgazdasági kultúrával összekötött, szemben a kerti, vagy intenzív gyümölcsstermeléssel.

A mezőgazdasági gyümölcsstermelés bevételei a következőkből áll össze:

- a) bevétel a gyümölcsből,
- b) bevétel a mezőgazdasági kultúrnövényekből, amelyek a gyümölcsfák alatt, vagy között természetnek,
- c) az eladásra került fák árából.

A mezőgazdasági gyümölcsstermelésnek helye lehet a szántóföldön, a réteken, parlagon és fásorokban. Mindenesetre ott lesz az ilyen gyümölcsstermelés a legindokoltabb, ahol jobb talaj, kellően védett és nagyobb kiterjedésű földek állnak rendelkezésre.

Különösen a következő részletekre kell figyelemmel lenni a mezőgazdasági gyümölcsstermelésnél:

A talaj — mint a termelés fundamentuma — lehetőleg erőteljes, mély rétegű, elegendően nedves és már eredetileg olyan állapotú legyen, hogy a racionális gyümölcsstermelést lényegesebb javítások és trágyázás nélkül a siker biztos kilátásával meg lehessen honosítani. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy bizonyos körülmények közt gyengébb minőségű talajneveken, nevezetesen homokos és meszes is meg ne lehessen vetni a mezőgazdasági gyümölcsstermelés alapját, különösen a csontárok termelésére. A mezőgazdasági gyümölcsstermelés részére legalkalmasabbnak az olyan helyet tartják, amely észak és kelet felől bizonyos mértékben védett. Min-

denesetre legkedvezőbbek a déli és délkeleti hegyoldalak, amelyek azonban ne legyenek túlságosan meredek, hogy lehetséges legyen a talajt ekével megmunkálni.

Mivel a mezőgazdasági gyümölcsstermelésnél a főcél az, hogy a fákról és a fák alól érvényesüljön a hasznos, szükséges, hogy a gyümölcsfák, nevezetesen pedig az egyes gyümölcsfasorok lehető nagy távolságban 15—20 méternyire legyenek egymástól. Ha sűrűbben állnak a fák, az alattuk levő kultúra igen megnehezül, később egész lehetetlenné is válik. Réteken ez esetben a széna száradása igen hosszadalmasan mehet csak végbe.

A mezőgazdasági gyümölcsstermelésnél erőteljes és eléggé nedves talajokon almafákra és pedig asztali és jobbfajta almatermelésre kell gondot fordítani. Ezek között is a tartós őrsi és téli fajtákat kell előnyben részesíteni. Gyümölcsborkészítésre alkalmas fajták termelésére csak ott térjünk át, ahol értékesebb fajták a talaj- és klimatikus viszonyok miatt nem bíznak sikerrel. Napos és száraz hegyoldalakon rendszeresen csontárgyümölcsöt lesz legjobb termelni.

Míg egyes gyümölcsfajoknál, például szilvánál az legyen a főcél, hogy lehető kevés a viszonyokhoz jól hozzáalkalmazkodott fajtát termeljünk, másoknál, például nagyobb cseresznyekultúráknál az legyen célunk, hogy különböző érésű fajtáink legyenek, hogy szezonjuk hosszabb időre terjedjen. Különösen ajánlatos olyan fajtákat termelni, amelyek szállításra és konzervelőkre alkalmasak.

A mezőgazdasági gyümölcsstermelésre, legjobb a magas és félmagas törzsű fák ültetése. Míg utakon és szántóföldeken a fogatokra való tekintettel magas törzsűeket kell ültetni, réteken és legelőkön kizárólag félmagas törzsű fákat alkalmazunk azon számos és jelentékeny előnyre való tekintettel, amely ezzel a faformával együtt jár.

Régebben sokan ajánlották, hogy a csontár és lágymagyu gyümölcsfajokat váltakozva ültessék, amennyiben az előbbieket mint közbelső ültetvények szerepelnének. Miután azonban ezek a mezőgazdasági gyümölcsstermelésnél nem igen váltak be, ajánlatos, hogy lehetőleg egy gyümölcsfajt tartson bizonyos egységes területen és így egységes ültetvényre törekedjünk. A mezőgazdasági gyümölcsstermelésnél főszempont az, hogy a fák ápolása lehető kevés munkát okozzon, hogy a fák oly gyors növésűek legyenek, hogy a karókat és egyéb védőeszközöket minél hamarabb nélkülözhesék és minél hamarabb s minél bőségesebb termést adjanak.

Nagy gondot kell fordítani a fák bőséges táplálására. Ezen célból igen ajánlatos az előzetes trágyázás a talaj szellőztetésével. Szántóföldi gyümölcsstermelésnél azokat a földszelvényeket, amelyekre a fák kerülni fognak, 5 méter szélességben altalajkevel dolgozzuk meg jó mélyen. Előzetesen azonban jó lesz négyzetméterenként 200 gramm thomasszisztet és 100 gramm kainitot trágyával adni, sőt ha a talaj mészen nem igen bővelkedik, 100—200 gramm mészsizisztet is jó lesz alkalmazni. Réteken és legelőkön minél nagyobb, legalább 2 méter kiterjedésű és 60—80 centiméter mélységű gödröket ásassunk és itt is jó lesz mindjárt a trágyázásról akkor gondoskodni mikor a gödrök ásása történik. Különösen kell azonban itt arra ügyelni, hogy a nevezett trágyaszerek lehető teljesen elvegyüljenek a földdel. A mezőgazdasági gyümölcsstermelésnél a munka súlypontja a talaj előkészítésére és a trágyázásra kell, hogy essék.

(Vége következik.)

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékzölök és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fű és loányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utóda

fehérenmű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

A gyógynövénykert.

Irta: Páter Béla dr.

Ma napirenden van a gyógynövénytermesztés kérdése. A gazdaközönség érdeklődése fel van keltve országsherte a gyógynövények termesztése iránt s a gazdák nagy része úgy tekint a termelésnek ezen előttök új ágára, mint amely hirtelen vagyonsodásnak kuforrása lehetne. A gyógynövénytermesztést a legjobban fizető mezőgazdasági ágának tekintik. Ennek oka abban van, hogy a gyógynövények termesztését tárgyaló munkák mind nagy tiszta haszonnal szólnak s az újabb időben sűrűn jelentek meg a napi és szaklapokban cikkek, melyek nagyon csábítólag hatnak a gazdaközönségre. Nagyon sokan fellelkesedtek ezen olvasmányokon és sokan nagyon bátran bele is ugrottak ezen új vállalatba, hozzáfogtak a gyógynövénytermesztéshez. Sajnos a legtöbbje csalódott vérmes reményeiben, mert vagy nem sikerült a termesztés, vagy ha igen, akkor hirtelen lement a gyógynövények ára, vagy pedig, ami a leggyakoribb eset, nem tudott kifogástalan árut előállítani s természetmánya a nyakán maradt. A csalódás okát abban látom, hogy a legtöbb gazda, olvasva a gyógynövénytermesztést magasztaló közleményeket, mindjárt nagyban vág neki ezen merész vállalatnak, mert elvakul az elérhető nagy tiszta haszontól. Mikor mi kicsiben csináljuk a kísérleteket, kis parcellákon természetünk gyógynövényt és □-méterenként 25—36 fillérnyi nyers jövedelmet elérünk, akkor ő azt mindjárt átszámítja 1 *kh*-ra, miáltal természetesen mesés nagy összeget hoz ki. Sőt a kísérletezők nagyrésze is úgy tesz, hogy a kísérlet eredményét átszámítja 1 *kh*-ra. Pedig ez még sem helyes, mert azt a munkát, amit kicsiben elvégezhetünk egy 50—100 □-ölyni területen, bajos nagyban, két vagy pláne tíz holdnyi területen végrehajtani. Ezen a körülményen azután sokszor hajótörést szenved a termesztés sikere. Amíg kicsiben könnyen; nagyobb áldozat nélkül állíthatunk be egy-egy gyógynövénytáblát, addig a nagyban való termesztéshez egyrészt nagy befektetés kell a vetőmag és a palánták beszerzésére s a kifogástalan áru előállítása oly sok munkaerőt kíván, hogy azt fizetett napszámosokkal nem lehet végeztetni, ha csak nem akarunk ráfizetni.

De habár a kicsiben végzett kedvező kísérletek nem is vihették át a nagyban való termesztésre, ezért a kicsiben való termesztés jövedelmező lehet.

Ezért a gyógynövénytermesztés jövőjét nem a nagyban való termesztésben látom, midőn egész holdakat ültetnek be egy-egy kényes gyógynövényekkel, hanem midőn a gyógynövényeket kerti mivélésben részesítjük. Létesítsünk „gyógynövénykerteket“. Ezt úgy képzelem, hogy a zöldségkertben vagy a mellett külön gyógynövénykertben beállítunk egy-néhány táblát gyógynövényekkel amelyek megmunkáltatását a rendes munkaerővel kiállítani bírjuk úgy, hogy a kerti munkának ez a kibővítése nem jár valami nagy megterheléssel és nem kíván tulságos sok napszámost.

Nagyobb gazdaságban a cselédség és annak hozzátartozói között akadna elég olyan munkaerő, melyet a gyógynövénytermesztéssel hasznosítani lehetne. Ha pedig maguk a földmi-

vesek, a kiscgazdák is annyi intelligenciára tennének szert, hogy mindegyikök egy-egy kis gyógynövénykertet beállítana magának, ezzel családja kevésbbé munkabíró tagjait is némi keresethez juttatná.

A legnehezebb kérdés mindig az értékesítés. Amíg csak egy ember foglalkozik gyógynövénytermesztéssel, addig az könnyűszerrel talál biztos vevőre, feltéve, hogy jó árut szállít. Amint azonban tömegesen látunk hozzá egy-egy gyógynövény termesztéséhez, akkor nagyon lemegy annak az ára és mind nehezebbé válik a termelt áru értékesítése. De okkal-móddal még akkor is érhető el biztos haszon. Ha a kistermelő helyben nem tudja áruját elhelyezni, akkor legcélszerűbb, ha többen állnak össze egy községben és közösen szállítják el a vevő droguistához árujokat. Legjobb, ha kocsirakományt szállíthatnak, mert csak úgy érdemes egyrészt a nagykereskedőnek vele foglalkozni, másrészt csak akkor bírja el az áru a szállítás költségét. A nagykereskedő az egyes kistermelővel szóba sem áll, ajánlatait válasza sem érdekesíti, mert kis tételek összeszedésével nem bibelődik, ő csak kocsiszámira vesz és ad el s erre nézve többnyire meg is vannak az ő rendes forrásai; csak kivételesen szorul új szállítókra, ha a régiéik nem tudnak eleget szállítani.

Ha minden gyógyszerészár herba-szükségletét az azon környékbeli gazdák tudnak előállítani, az is biztosíthatna egy-két embernek valamelyes mellékjövedelmet s a herba szállítása nem okozna költséget. Némi utánjárásal ez sikerülhet is. Sőt maguk a gyógyszerészek is beállíthatnának egy-egy gyógynövénykertet, hogy a gyógyszerárakban felhasznált gyógynövényeket maguk természetthessék. De ha az illető szép elsőrendű árut tud előállítani, azt szívesen megveszik a távolabb lakó droguisták is. A jövedelem biztonsága kedvéért olyan gyógynövények termesztését kell kiválasztani, amelyek egyrészt kelendők, biztosan teremnek és amelyek előállítása nem okoz sok költséget.

A gyógynövénykert számára az évelő gyógynövények felkarolását ajánlanám, amelyek egyszer beállítva több éven keresztül adnak hozamot, anélkül, hogy a telep fönntartása számbavehető költséget okozna; aratásuk pedig házi erővel keresztül vihető. Az ilyen növények aránylag jól jövedelmeznek s ha a beültetett terület kicsiny is, egypár koronát még is behoz évente.

(Vége következik.)

KORMÁNYINTEZKEDESEK.

A romániai legeltetés és teletetés tilalma.

A m. kir. földmivélségi miniszter folyó 1907. évi május hó 24-én 4718. eln. 1907. szám alatt a tölgyesi, csikgyimesi, sósmezői, ósánczi, predeali, törösvári, vöröstoronyi, vulkáni és orsovai m. kir. belépőállomásokhoz a következő rendeletet intézte:

Romániában a ragadós száj- és körömfájás nagymértékben el van terjedve és vett értesülés szerint, a magyar határ mentén is rosszindulatu lefolyást mutat.

Ezen kiválóan fertőző természetű és az

említett értesülés szerint súlyos jellegű betegség behurcolásának elejét veendő: a Romániával 1893. évi december 21-én kötött és az 1894. évi XIV. törvényekbe irtatott kereskedelmi egyezmény pótcikkének 6. pontja alapján, ezennel ideiglenesen *megtiltom a Romániával való legeltetési és teletetési állatforgalmat.*

Ehhez képest további rendelkezésig:

a) tilos a határszél mentén fekvő s a bárcában megnevezett romániai legelőre hajtott honi szarvasmarhát vissza hebecsátani, habár az állat törzskönyvi bélyeggel és egészségi bizonyítvánnyal is el van látva.

Ugyszintén tilos az ugyanilyen határszéli romániai legelőkre kihajtott honi bárcás juhokat és kecskéket visszabocsátani.

b) tilos a Románia belsejébe legeltetés, vagy teletetés céljából kivitt honi bárcás juhokat és kecskéket visszabocsátani.

c) ezen ideiglenes tilalom kiterjed a fenti a) és b) pontokban megnevezett honi bárcás állatok mindennemű nyersterményeinek behozatalára is.

Megjegyzem, hogy a jelen rendeletem érintetlenül hagyja a Románia belsejébe elhajtott honi szarvasmarha visszabocsátására nézve, valamint romániai szarvasmarha bevitelére és átvitelére nézve, ugyszintén Romániából sertéseknek élő, vagy leölt állapotban, valamint friss sertéshúsnak behozatalára és átvitelére nézve már régebben fennálló tilalmakat, nemkülönben a fenthivatkozott kereskedelmi egyezmény állat-egészségrendőri határozmányainak végrehajtása iránt 1894. évi június 19-én kiadott 34122. számú itteni rendelet egyéb tilalmu és korlátozó határozmányait.

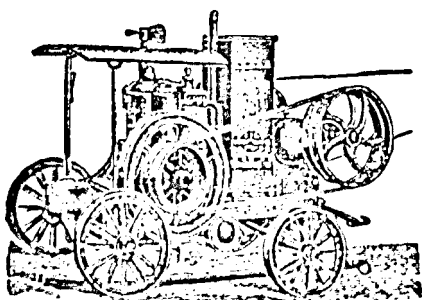
VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Felhívás a gazdákhöz.

Vozáry Pál főmérnök «Meteor» című időjelző lapjában felhívást intéz Magyarország gazdáihöz, hogy egy, az eddigi tapasztalatok szerint igen magas (circa 80) százalékkal beváló időjelzéseinek nagyobb kiterjedést és pontosságot biztosítandó observatorium felállítására 3000, egyenként 100—egyszáz korona értékű, 10 év alatt kisorsolás útján — egy elsőrangú budapesti pénzüzet által — vissza fizetendő részvényt jegyezzenek.

A fent említett «Meteor»-nak fennállása óta előfizetője lévén, jó lelkiismerettel állíthatom, hogy minden más időjelzésnél jobban beválló «jelzéseket» hoz, miért is azt már egyes gazdaságaimban is bevezettem.

Nekünk gazdáknak lévén legfőbb érdekünk, hogy pontos és megbízható időjelzéseink legyenek, miért is nem helyeselhetem eléggé a főmérnök ur azon lépését, hogy az observatorium felállításához a magyar gazdák közreműködését kéri, és a magam részéről is bátor vagyok ajánlani, hogy minél többen jegyezzünk viszonyainknak megfelelő számú egy vagy több részvényt, melyek ugys visszafizetésre kerülvén inkább csak kamatnélküli kölcsön jellegét viselik. Jegyzések akár egyenesen a «Meteor»

Oberurseli M o t o r g y á r Részv.-Társaság Oberursel.

Iroda és raktár: VI., Ó-utca 6. szám.

MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

BÉCS, VI/2 Gumpendorferstrasse 72/II.

Legolcsóbb hajtóerő a „GNOM“ BENZIN- és SZIVÓGÁZ-MOTOR.

4000-nél több üzemb. ■ Könnyen kezelhető. ■ Villanyos gyújtással. ■ Okl. gépész felesleges. ■ Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás ingyen és bérmentve. ■ Referenciák beszerezhetők: gróf Wenkheim Géza uradalmától, Csorvás (Békésmegye); gróf Wenkheim Frigyes uradalmától, Székudvar (Aradmegye); gróf Esterházy János uradalmától, Nyitra-Ujlak (Nyitramegye); gróf. Esterházy László uradalmától, Sárosp (Fehérmegye). Sándor Pál Mező-Bánd,

szerkesztőségéhez (Budapest II. Donát-u. 8 sz.) intézendők, akár tekintettel az üdvös célra azokat közvetíteni egyszerű értesítés után magamra vállalom.

Magam részéről a kezelésem alatt álló gazdaságoknak megfelelőleg 5 (öt) darab részvény jegyzését jelentettem be.

Magának a «Meteor» időjelző lapnak előfizetése, melynek tartalma állításaim helyességét van hivatva igazolni, évi 5 K. ba, félévi 2 K. 50 fill.-be kerül, a mi tekintettel hasznosságára számba sem vehető csekélység; és ezt is a legmelegebben bátorodom tisztelt Gazdatársaimnak ajánlani.

Maros Szent-Király 1907 V/28-án.

ii. p. Nagy Enyed.

Br. Bánffy Ferencz.

— Az O. M. G. E. németországi tanulmányútja. Az O. M. G. E. gazdasági tanulmányút rendez Németország nevezetesebb gazdaságainak és gazdasági intézményeinek tanulmányozására a düsseldorfi mezőgazdasági vándorkiállítás és a manheimi virágkiállítás rendezése alkalmából. A tanulmányút folyó hó 29-én vette kezdetét, amikor is a 62 tagból álló társaság Budapestről elindult. A tanulmányút Erdélyből a következők vesznek részt: *Lészai* Ferenc kir. tan. az E. G. E. alelnöke, *Ábrahám* Lajos segesvári földbirtokos, *Frankl* Bódog földmiv. isk. igazgató Csikszeredából, *László* Gyula nagyiklodi földbirtokos, *Papp* Elemér urad. intéző, dr. *Szent-Ivány* József farnasi földbirtokos. Meg vagyunk győződve róla, hogy a tanulmányút résztvevő gazdatársaink bő és értékes tapasztalatokkal megrakodva fognak hazatérni és ezen tapasztalatok mezőgazdaságunk fejlődésére fognak továbbhatni.

— Sajttermelő szövetkezet megalakulása. Az E. G. E. kolozsvármegyei szakosztálya utolsó intéző-bizottsági ülésén *Dózsa* Endre alispán indítványára kiküldötte *Jászberényi* András gazd. akad. intéző segédet *Teke* nagyközségbe tejszövetkezet megalakítása céljából, mivel ezen községben nagy érdeklődés és hajlandóság mutatkozott egy ilyen szövetkezet megalakítása iránt. Május 26-án Jászberényi intéző segéd kiszállván *Teke*-be, ott a tejszövetkezet 150 tehén-üzlet-résszel megalakult, az alapszabályok megállapítottak, az 5 tagú igazgatóság és 3 tagú felügyelő-bizottság megválasztott. A szövetkezet diszelnöke *Dózsa* Endre alispán, az E. G. E. kolozsvármegyei szakosztályának alelnöke lett, az igazgatóság elnöke *Gross* József. A szövetkezet sajttermelésre alakult meg és célja az, hogy olyan sajtot állítson elő, amelyet a mosonmegyei szövetkezetek olyan szép haszonnal termelnek. Miután ezen szövetke-

zet eredménydús működéséhez az előfeltételek megvannak, annak teljes sikere és nyomban hasonló szövetkezetek alakulása lesz várható.

— Országos tejgazdasági kongresszus. Az első országos tejgazdasági kongresszus dr. *Darányi* Ignác m. kir. földmiv. ügyi miniszter védnöksége alatt 1907. évi szeptember hó 1. és 2. napján fog megtartani. A kongresszus elnöke gróf *Benyóvszky* Móricz, Baranyavármegye főispánja lesz. *A kongresszus tárgyai:* I. *Csoport:* a) „A tejszövetkezetek felülvizsgálatának és ellenőrzésének a kereskedelmi bíróságok hatásköréből való kivonása;“ előadó: *Balogh* József, a Baranyavármegyei tejszövetkezetek szövetségének elnöke. b) „A tejkereskedelem ellenőrzése és a tejamisítások korlátozása céljából szükséges törvényes intézkedések;“ előadó: *Székely* Salamon, m. kir. fővegyész. c) „A tejgazdaságok és tejszövetkezetek országos szervezése.“ II. *Csoport:* a) „A tej feldolgozási módjának befolyása a tejgazdaság jövedelmére;“ előadó: *Ujhelyi* Imre, gazdasági akadémiai tanár; b) „A tejkezelés módjának befolyása a tej és a belőle készült termékek minőségére a tiszta kulturák szerepe a tejnek vajja és sajttá való feldolgozásánál;“ előadó *Hajós* István, a sárvári tejgazdasági szakiskola igazgatója; c) „A tejgazdasági melléktermékek értékesítése.“ III. *Csoport:* a) „Nagyvárosoknak tejjel való ellátása;“ előadó: dr. *Köerfer* István, miniszteri segédfogalmazó. A kongresszus rendező tagjai mindazok, kik belépésüket a kongresszus szervező bizottságánál bejelentették és az 5 koronában megállapított tagsági díjat ugyanott befizették. A belépések legkésőbb 1907. évi augusztus hó 1-ig jelentendők be. A kongresszus tagjai tagsági díjuk fejében a kongresszus tartama alatt a pécsi országos ipari és mezőgazdasági kiállítás területére belépő jegyet kapnak. Ezen kívül a kongresszus rendező tagjai díjtalanul kapják a kongresszusi jelentést és a kongresszusra vonatkozó időszaki értesítéseket. A kongresszus szervező bizottsága lépéseket tett az iránt is, hogy a kongresszus tagjainak a m. kir. államasutak vonalain, lakóhelyüktől Pécsig és vissza történő utazásokra mérsékelt vasúti jegy váltására jogosító igazolványok adassanak ki. A kongresszussal kapcsolatban kirándulás terveztek egy uradalmi és egy szövetkezeti tejgazdaság megtekintésére.

— Idei Baromfikiállítások. A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete és a gazdasági egyesületek az idén is több kiállítás keretében mutatják be a hazai nemes baromfitenyésztés terén évről-évre tapasztalható haladást. Arányaiban kétségtelenül legnagyobb és legérdekesebb lesz az a nemzetközi baromfikiállítás, melyet november hó második felében rendeznek Budapesten. Augusztus kir. hercegasszony most tudatta a Baromfitenyésztők Egyesületével, hogy a kiállítás fővédői tisztségét elfogadja. Nagyobb szabású baromfikiállítás lesz a pécsi országos kiállítás keretében is, részleteit azonban még nem állapították meg. A tenyésztés szempontjából legjelentősebbnek ígérkezik a Jász-Nagykun Szőlőmegyei Gazdasági Egyesület jubiláris kiállítása keretében rendezendő, szeptember 15—17.

napjaira tervezett kiállítás. Ez részben országos jellegű lesz, amennyiben a magyar és nemesített magyar fajú baromfinak kiállítása országos lesz s ez alkalommal egy szakfériakból álló bizottság állapítja meg a törzskönyv s legjobban bevált nemesített magyar fajta tyúk jellegét. Hódmezővásárhelyen szeptember hó 15—17-én lesz baromfikiállítás. Vásárral egybekötött nagyobb kiállításokat rendez, úgy mint minden évben, a folyó év őszén is az Aradmegyei, Szatmármegyei, Torontálmegyei Gazdasági Egyesület.

— Megüresedett gazdatiszti állás. Folyó évi augusztus 8-án egy szilágymegyei gazdaságban gazdatiszti állás jön üresedésbe, melyre fiatalabb, nős, kellő képzettséggel és gyakorlattal bíró, románul tudó egyének pályázhatnak. Az évi járandóság következőképpen van megállapítva: 600 k. készpénz, 12 hl. I. r. búza, 8 hl. tengeri, 18 hl. zab (lótartásra), 1 hl. paszuly, 1/2 hl. aszalvány, 50 kg. só, 2 drb. ló-tartás, 2 drb. tehéntartás, 2 drb. marhatartás a gulyában, 2 drb. kocatartás 12 drb. malaccal, 2 drb. 1/2 éves hizott sertés, 3 hl. bormust a szüretnél, lakás, kert és tüzelés. Azok, a kik pályázni akarnak, mielőbb forduljanak az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület titkárságához (Kolozsvár, Attila-utca) bővebb felvilágosításért, megjelölve azon helyeket, ahonnan róluk információ kérhető.

— Méhészeti előadások. A VI. és VII-ik kerületi méhészeti vándortanítók folyó évi június hónapban az alább megnevezett napokon és helyeken tartják előadásait: *Tóth* János hatodik kerületi, székhelye Nagyenyed 6-án Muzsinán, 7-én Marosujváron, 8-án Marosugrán, 10-én Verestoronnyon, 11-én Alsóporumbákon, 12-én Alsóucsán, 13-án Fogarason. *Nagy* János hetedik kerületi, székhelye Kolozsvár 4—5-én Sósmezőn, 6-án Választon, 7-én Kolozsváron, 8-án délelőtt Aranyospolyánán, délután Tordán az állami szőlőtelepen, 9-én délelőtt Vidalyon, délután Felsőszolcsván, 10—11-én Topánfalván, 13—14-én Görgényzentimrén az erdőéri szakiskolánál, 15-én Görgényüvegcsürön és 17-én Szabédon az ecdészeti kísérleti telepen.

— Uj legelőrendtartás Kolozsvármegyében. A közlegelők közigazgatási hivatásának fokozott jelentőségére való tekintettel a földmiv. ügyi miniszter a tél folyamán legelőrendtartási szabályrendeletet küldött meg a törvényhatóságokhoz, amelyben a legelőrendtartás megalkotását sürgősen elrendeli. E teljesen új, illetve közigazgatási szabályrendeletnek fontosságát, szükségességét és eddigi hiányát a laikus közönség egykönnyen megérteni nem tudja. De annál jobban megérti és méltányolja a közigazgatási hatóság, a földbirtokos osztály és a legkisebb parasztgazda is. Mert a legszabályozatlanabb állapot a közigazgatás, illetve a mezőgazdaság terén a legeltesítés, jobban mondva a meg nem levő legelőrendtartás terén volt. Természetes, hogy a legeltesítés helyes eszközzésének nagyfokú hiányát elsősorban a legelők helyes ápolása, kihasználása s ezzel kapcsolatban az állattenyésztés érezte meg. A falusi gazdák és a főszozolgabírók között a legtöbb érintkezést a legeltesítés körül felmerülő panaszok és tanácskéreképek képezik. A panaszok elintézésénél pedig számtalanszor jutott a főszozlogabírói hivatal abba a ferde helyzetbe, hogy nem

„AGRARIA“ magyar gépforgalmi részvény-társaság

MEZŐGAZDÁK KÜLÖNÖS FIGYELMÉBE!
Egyetemes acélekék.

Eltörhetetlen tégelyacélekefej.
Páncélacél-kormánylemezek.
Magasított acél-ekkefej.
Porvédő kerekek.
Acél gerendely.

Tiszta acélmag
s a lát
hámorainkból.

Sürgönyeim: „Agraria“ Budapest. Rövidített leveleim: „Agraria“ Budapest. V., Váci ut 2.

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság

resicai mezőgazdasági gépgyárának vezérügynöksége

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.
Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Egygyártár terén legelső rangú magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

tudta mihez fogjon, mert nem volt egy teljes minden eshetőségre kiterjeszkedő szabályrendelet, melyre támaszkodva, az ügyet kellőképpen intézni tudják. Főleg pedig, mert nem volt legelőrendtartás. A miniszter a megalkotandó legelőrendtartási mintát azzal a megbagyással küldötte le Kolozs megye törvényhatóságához, hasonlóan oda, hogy a községek, városok legelőrendtartási szabályrendeleteiket, legelőrendtartásukat lehetőleg még az idei legelőrendtartási évad beállta előtt, de a jövő évi évadig mindenesetre a minta szerint alkossák meg. Kolozsvármegyei járásában, a miniszterium utasítása alapján, a kiadott alispáni rendeletre megkezdették a legelőrendtartási munkálatokat és augusztus 1-ig be is fogják végezni.

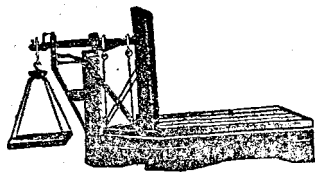
Fehér kopasznyaku fajta baromfit, tyukokat és kakasokat keresek megvételre! Akinek a régi erdélyi tiszta fajta, egészen fehér tollu, nagy testű kopasznyaku baromfiakból két évnel nem idősebb eladó példányai vannak, az sziveskedjék címét, továbbá: eladó állatainak számát, nemét, korát, színét, lehetőleg súlyát és egyéb pontos és részletes leírását, valamint árait az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatálatába, Kolozsvár — alanti számra való hivatkozással — mielőbb beküldeni. Ajánlattevőknek a vevő direkt fog válaszolni. (1898.)

— Nemzeti birtokpolitika. Szolnok-Doboka vármegye területén legutóbb több birtok nemzetiségi kézre jutott. A vármegye hazafias érzésű birtokosai aggodalommal szemléltek ezt a körülményt, mert egy-egy ilyen birtok a tapasztalás szerint valóságos melegágya szokott lenni a nemzetiségi izgatásoknak. A vármegyei gazdasági egyesületnek legutóbb tartott ülésén László László adott kifejezést ebbeli aggodalmainak s ezért azt indítványozta, hogy az egyesület írjon fel a törvényhozáshoz, kérve, hogy a nemzetiségi vidékeken oly birtokpolitikát folytasson, mely lehetővé teszi a földbirtokok magyar kézen való konzerválását. A választmány az indítványhoz hozzájárult.

— A földmivelésügyi miniszter adománya. A földmivelésügyi m. kir. miniszter a szolnokdobokamegyei *Bátyányosváralja* község kigazdái részére, kopár legelőik begyepesítésére 24 métermázsza baltacin magot adományozott. A vetőmag szétosztásával és a vetés keresztülvitelének ellenőrzésével Csepreghy Gyula m. kir. gazdasági szaktanárt bízta meg a miniszter.

— A dohánytermelés szabályozása. A pénzügyminiszter legutóbbi rendeletet adott ki a dohánytermelésre vonatkozólag, mely szerint dohánymagot csak azok termelhetnek, a kik erre engedélyt kaptak. Megbízás nélkül termelőket kizárják a dohánytermelésből is. A termelők a palántaneveléshez szükséges magot ingyen kapják, más magot használni tilos. A pénzügyminiszter egyszersmind felhatalmazta a dohányjövődéki igazgatóságot, hogy egyes indokolt esetekben a magszükségletéről való gondoskodást a termelőkre bizza.

— „Gazdák Biztosító Szövetkezete.” Vezérképviselete Kolozsvár, Attila-u. E. G. E. székháza. Biztosítást elfogad tűz, jegkár ellen és életre is! Előnyös feltételek! Tessék ajánlatot kérni!

HESZ-féle mérlegek

gazdasági használatra, mint: szekér-, marha-, raktár-, százados-, tizedes- és tolosúlymérlegek. — Elismert kitűnő elsőrendű gyártmány, mely valamennyi megküldetett kiállításán legmagasabb díjban részesítettet.

Hesz Viktor,

1868

I. Erd. hidmérleggyára

Nagyszében.

Árlapok ingyen és díjmentesen küldetnek.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

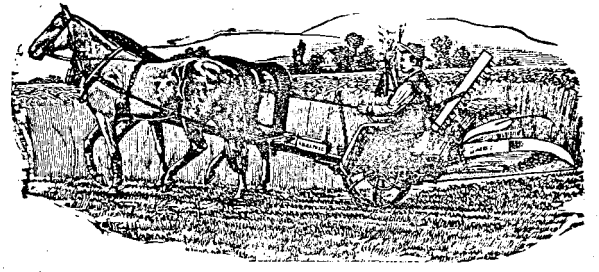
Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

Utólérhetetlen teljesítésben és könnyű járásban!

Uj gabonaaratógép „HANDY”

Szénaforgatók, Lógereblyék.

Uj fűkaszálo „Darling”

Kedvence minden tulajdonosának szolidabb az amerikai gyártmányoknál.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcséplőkészletek 12 HP.-ig — Ipari mozcsonyok 100 HP.-ig.

1801. IV.

Sovány és hizott sertéseket

legjobban értékesít és beszerez

BAUER B. GYULA sertésbizományos

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-u. 73.

Telefon 79—41. Telefon 79—41.

Minden felvilágosítást díjtalanul készséggel adnak. 1900.

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselesége

Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona

záloglevél kölcsönöket

nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4½%-os

záloglevelekben.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet” bizalmi férfai adnak véleményt. 1001

Gépészkovács

kerestetik, ki a cséplőgép kezeléséhez ért és jól patkol. — Bizonyítvány másolatok küldendők

Belle László gazdatisztnek,

Csesztve, u. p. Marosujvár. 1924

A legnagyobb állami és első díjjal kitüntetve, hercegi fizetelődij stb.

KOEHLER FRIGYES

kertművész és kertépítő

Kerttechnikai iroda:

BUDAPEST

VII., Gizella-ut 15. szám.

(lakás: VII., Csömöri-ut 46.)

TELEFON: 25—33.

Park, kert stb. tervezése, kivite stb., stb.

Tajkerteseti képes-utmutató kiadvántra ingyen küldetik.

1903.

== Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök ==

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták” és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménnytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménnytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám.

Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve.

Sürgőnycim: Kalmár-rostagyár.

Kolozsvári Takarékpénztár És Hitelbank Részvénytársaság.

Teljesen befizetett alaptőkéje: **1.200,000 K.** Tartaléktőkéje és egyéb alapjai: **539,522 K. 40 f.**

Betétek könyvecskékre és tolyószámokra: **9.328.092 K. 84 f.**

■ Irodái: Bankosztály, Mátyás király-téri 7. sz. saját házában. ■

■ Aruraktári osztály a pályaudvar mellett, Baross-tér 3. szám. ■ Zálogháza, Király-utca 3. sz. alatt. ■

Üzleti órák délelőtt 9—12 óráig, délután 3—¹/₂5-ig.

Betéteket elfogad könyvecskékre vagy folyószámlára, előnyös feltételek mellett és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Jelzálogkölcsönöket készpénzben ad ház és földbirtokra 10—65 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad mellett.

Jelzálogkölcsönöket konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen ügyet a lehető leggyorsabban bonyolít le.

Leszámitol váltókat a legmérsékeltebb kamat mellett.

Folyószámlai hitelek nyújt akár jelzálogi, akár értékpapír fedezet mellett.

Értékpapírokat vesz és elad, valamint ezek eladását

közvetíti idegen számlára, mindig a legelőnyösebb feltételek mellett

Szelvényeket bevált, ugyszintén sorsolt értékeket is.

Árukra előleget ad készpénzben, ha azok aruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett a m. á. v. kolozsvári állomása mellett lévő aruraktáraiban és azokat szakszerűen kezelteti.

Zsákokat és ponyvákat kölcsönöz bármily mennyiségben mérsékelt díj mellett.

Zálogházi kölcsönöket ad bármilyen ingóságokra, vagy arany- és ezüsttárgyakra a törvény által megszabott kamat mellett. 1007

Cigarettes
mindennemű nyomtatványhoz
szép és tiszta kivitelben
pontosan és olcsón
Fischer's
Fischer's
Fischer's
Budapest,
VIII. Vas-utca 7. szám
Videki megrendelések is pontosan
eszközölteknek

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

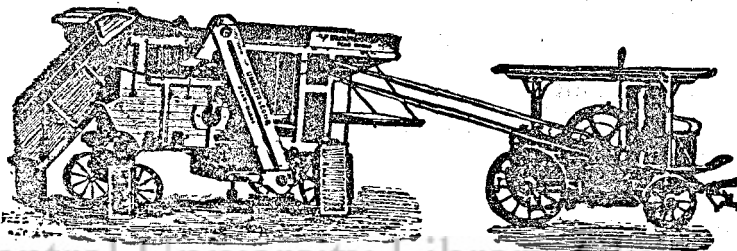
Műtermeik vannak:

Kolozsvár, Miskolc,
Mátyás király-tér 10. Városház-tár 20.
Dés, S.-A.-Ujhely,
Felsősetátér. Főtér 9.
1729 Sárospatak,
Kossuth Lajos-u. 70.

MOLNÁR MÁRTON

Ajánlja legjobb szerkezetű

benzin-motorait, benzin-lokomobiljait és benzin-cséplőkészleteit

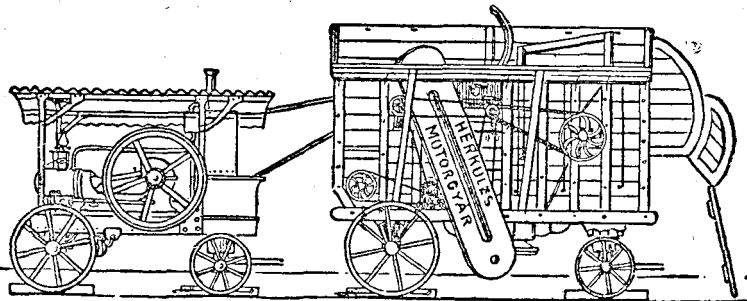
Szolid vidéki ügy-
nökök alkalmaz-
tatnak. Árjegyzék
kivánatra ingyen
és bérmentve kül-
detik.

BUDAPEST, Nefelejts-uteza 59. szám.

1897

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68.
Gazdák legelőnyösebb árak mellett ajánlatosak
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, lóhera-cséplők,
túrító-rosták, szikkasztók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet
kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-
morzsolók, daráló, őrlőmalmok, egyetemes
száraz-otók, 2- és 3-vasú otók és minden
egyéb gazdasági gépek.

Gazdáknak fontos!

Legújabb rendszerű és minden gazda által könnyen kezelhető benzin-
cséplőgépeket, fekvőmotorokat malom, és téglagyári berendezéseket
kedvező fizetési feltételek mellett, legolcsóbban szállít a

HERKULES-MOTORYÁR Budapest, V. Váci-ut 30.

Kitűnő munkáért teljes szavatosság. — Gőzgépek cserébe vételnek. — Árlap és elismerő levelek
ingyen és bérmentve. 1855

Olcsó tüzelőanyaggal dolgozó

Szivógázmotorok

Óriási megtakarítás tüzelőanyagban. Üzemeltetés óránként és lóerőnként csak 1—¹/₂ fillér!
— Legolcsóbb és legszabályosabb üzem! Legmesszebbmenő szavatosság! —

● Benzin- és nyersolajmotorok. Motoros cséplőkészletek. ●

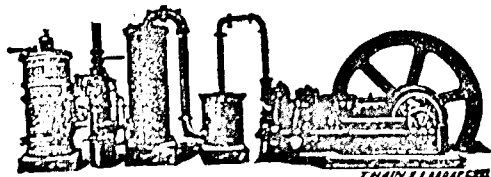
HAJÓS és TÁRSA okleveles mérnökök
motorvállalata

1800

BUDAPEST, V., Sziget-utca 9. szám.

Telecon 66—69.

Arjegyzék és költségvetés ingyen.

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag

helyesen alkalmazva, min-legelőcsőbb foszforosavas munkákkal és áraján-

védjeggyel

den növénynek legjobb és trágyája. — Kívánatra szaklattan-készítéssel szolgál

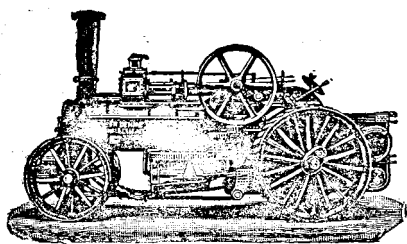
KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-út 49.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre! Minden zsák ólomzárrel és tartalomjelzéssel van ellátva.

Dehne Fr. gőzekegyára Halberstadtban.

1885

Gőzekemozdonyai hézagpótló fontos újításokkal vannak ellátva. Az eddigieket minden irányban megelőzik. Versenyképes árak, kedvező fizetési feltételek.

Vezérképviselő:

TIMÁR EDE
Budapest, Lipót-körút 28. sz.

Fiumei Kávébehozatali Társaság

kolozsvári főtelepe Mátyás-király tér 12. (Telefonsz. 475.)

Világhírű „SOERABAJA” kávékeverék

Valódi „TÖRÖK” kávé, 1 kilogramm 3 korona 80 fillér. Zamatja és kitűnő íze felülmulthatatlan.

Tea és Rum különlegességek.

Viharálló, rozsdavédő,

legjobb mindennemű vas-szerkezetek mázolására!! Különösen ajánlható:

Hidak, vas- és bádogtetők, vasgerendák, oszlopok, gazometerrk, kandeláberek, vasrácsok, vasajtók mázolására. — Minium-alapozás nem szükséges.

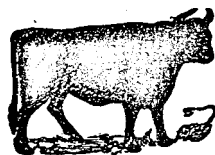
Mintamázóattal, prospektussal, szinkarttyával szívesen szolgálunk! egyedüli gyárossal
LUTZ EDE és TÁRSA festékgyára
BUDAPEST, VII. KER., ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

ELADÓ

4 darab erős, csontos, szabályos testalkatu, 2 évet töltött, Sperker-féle törzsbika után nevelt

magyar fajta **TENYÉSZBIKA**

a Gróf Lázár Imréné „Sófalva“-i tenyészetében
1920 u. p. Szeretfalva.

Bővebb felvilágosítást nyújt:

Balogh Sándor

gazd. ispán ugyanott.

M. Á. V. ERDÉLYI FŐ- ÉS MELLÉKVONALAINAK MENETRENDJE.
Az összes vég- és csatlakozó állomások kimutatásával. Érvényes 1906. október 1-től:

I Gy. 725 Sz. 900 Sz. 545 Gy. 915 ind. Budapest k. p. u. ér.	Sz. 720 Gy. 750 Sz. 640 Gy. 935
Sz. 515 " 827 " 851 " 553 ér.	" 602 " 1110 " 708 " 1259
" 532 " 854 " 830 " 611 ind.	" 521 " 1030 " 645 Sz. 1223
" 651 " 1016 " 1029 " 726 ér.	" 348 " 930 " 518 " 1046
" 715 " 1044 " 1116 " 750 ér.	" 307 " 900 " 443 " 1008
" 805 " 1145 " 1246 " 831 ér.	" 157 " 812 " 338 " 900
" " 1229 " 128 " 838 ind.	" 127 " 800 " 252 " "
" " 102 " 213 " 905 ér.	" 1248 " 735 " 220 " "
" " 153 " 318 " 944 ér.	" 1141 " 635 " 124 " "
" " 333 " 452 " 1051 ér.	" 950 " 549 " 1151 " "
" " 359 " 525 " 1114 ér.	" 910 " 529 " 1125 " "
" " 750 " 627 " 209 ér.	" 532 " 245 " 807 " "
II Gy. 725 Sz. 800 Gy. 200 Sz. 1010 ind. Budapest k. p. u. ér.	Sz. 610 Gy. 110 Sz. 720 Gy. 935
" 1212 " 329 " 654 " 605 ér.	" 930 " 818 " 1125 " 476
" 1222 " 402 " 704 " 635 ind.	" 850 " 808 " 1050 " 401
" 307 " 900 " 1001 " 1041 ér.	" 412 " 508 " 615 " 105
" 401 " 1030 " 1101 " 1204 ér.	" 248 " 409 " 448 " 1205
" 427 " 1049 " 1113 " 1224 ér.	" 230 " 337 " 429 " 1136
" " 1125 " 1135 " 1258 ér.	" 200 " 333 " 335 " "
A. Sz. 733 V. 1050 V. 659 Sz. 1025 ind. Ar-Gyéres ér.	Sz. 505 V. 1015 V. 320 Sz. 912
" 755 " 1112 " 721 " 1043 ér.	" 445 " 955 " 300 " 832
B. V. 201 Sz. 805 Sz. 319 Sz. 910 ind. Kocsárd ér.	Sz. 740 Sz. 240 Sz. 834 V. 1231
" 253 " 846 " 400 " 951 ér.	" 700 " 200 " 754 " 1143
" 453 " 1025 " 537 " 1127 ér.	" 526 " 1225 " 615 " 935
" 506 V. 1042 V. 545 " 1127 ind.	" " 900 V. 544 " 915
" 635 " 1216 " 714 " " ér.	" " 734 " 416 " 754
" 830 " 206 " 905 " " ér.	" " 542 " 242 " 617
B ¹ V. 345 " " " " ind. M.-Ludas ér.	V. 730 " " " " V. 152 " " " "
" 919 " " " " ér.	" 109 " " " " " 109 " " " "
" 1014 " " " " ér.	" " " " " " 109 " " " "
C. V. 302 V. 243 " " ind. Küküllőszög ér.	V. 844 V. 648 " " V. 835 V. 105
" 902 " 838 " " ér.	" 935 " 105 " " " 935 " 105
D. Sz. 228 Sz. 1120 V. 710 " " ind. Kis-Kapus ér.	V. 931 Sz. 615 Sz. 1241 " " V. 731 " 445 " 1120 " "
" 358 " 1257 " 915 " " ér.	" 333 " " " 442 " " 333 " " " 442
V. 812 V. 548 " " " ér.	" " " " " " 333 " " " 442
D ¹ V. 521 V. 145 V. 825 " " ind. Nagy-Szeben ér.	V. 700 V. 322 V. 1009 " " V. 627 " 248 " 935 " "
" 557 " 221 " 913 " " ér.	" " " " " " 627 " 248 " 935 " "
E. V. 310 V. 1034 " " ind. Segesvár ér.	V. 917 V. 503 " " V. 342 V. 434 " " "
" 342 " 1104 " " " ér.	" 849 " 434 " " " 700 " 234 " " "
" 619 " 133 " " " ér.	" " " " " " 700 " 234 " " "
F. Sz. 515 V. 826 Sz. 250 T. 634 ind. Brassó F ¹) ér.	Sz. 825 Sz. 159 V. 613 Sz. 1008
" 630 " 957 " 415 " 802 ér.	" 705 " 1239 " 450 " 843
" 757 " 1145 " 558 " " ér.	" 538 " 1108 " 325 " " 851 " 1241 " 852 " "
" 851 " 1241 " 852 " " ér.	" 449 " 1016 " 237 " " 835 V. 417 V. 933 " " ind. Brassó ér.
F ¹ V. 835 V. 417 V. 933 " " ind. Zernest ér.	V. 727 V. 132 V. 750 " " V. 1028 " 552 " 1055 " " 600 " 1153 " 632 " "
F ² V. 700 V. 1039 V. 500 " " ind. S.-Szt.-György ér.	V. 621 V. 425 V. 838 T. 1205
" 902 " 1242 " 831 " " ér.	" 320 " 223 " 635 " 903
" 1106 " 306 " " " ér.	" " 1209 " 430 " 415
a Sz. 610 V. 1125 V. 407 V. 1100 ind. Piski a ¹) ér.	V. 425 V. 1030 V. 300 Sz. 820
" 1006 " 358 " 905 " 440 ér.	" 1201 " 610 " 1036 " 505
T. 1157 " " 1032 " 629 ér.	" 1033 " 442 " " T. 322
a ¹ T. 620 V. 1135 T. 425 V. 1032 ind. Piski ér.	V. 448 T. 1025 V. 250 T. 810
" 718 " 1220 " 523 " 1116 ér.	" 408 " 938 " 210 " 722
b V. 200 V. 743 Sz. 411 " " ind. Alvinc ér.	V. 645 Sz. 1137 V. 848 " "
" 655 " 1247 " 602 " " ér.	" 152 " 757 " 342 " "
c V. 437 V. 940 T. 436 " " ind. Gyulafehérvár ér.	V. 723 T. 1103 V. 614 " "
" 733 " 1232 " 747 " " ér.	" 455 " 820 " 343 " "

MASSEY-HARRIS KÉVEKÖTŐK

a létező legjobbak.

Kívánatra szívesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

FEHER MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., KÜLSŐ VÁCI-ÚT 80.

Vajdóli Kállai Lajos motorok csakis Budapest VI., Gyár-utca 28. sz. a. kaphatók.

Legujabb kitüntetések: 1902., 1903., 1904. és 1905. években 16 első díjjal, diszoklevéllel és ezüstéremmel kitüntetve.

Kállai Lajos motor-gyára Budapest, VI., Gyár-u. 28. szám.
 »Régi házszám Gyár-utca 50.«

Teljes jótállás kitűnő cséplésért!

Ajánlja teljes jótállás mellett

Benzinmotor és villamos benzinlocomobil cséplőkészleteit kettős tisztító szerkezettel.

Egyedül létező újdonság. Önműködő ellenőrző és biztosító szelep

Benzinlocomobilok szabadalmazott kettős tisztító cséplőkkel VI., Gyár-u. 28 sz. mindenkor üzemben láthatók.

A világ legegyszerűbb és legtökéletesebb motorcséplőkészlete.

Ezen motorok bárki által gépész nélkül rendkívül könnyen kezelhetők.

1804 Ezen motorcséplőkészletek a legkitűnőbb sikerrel vannak működésben:

Báró Kemény József úrnál, Marosnémeti (Erdély), Gróf Mikes Kelemen úrnál, Magyarcsutva (Erdély), Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán úrnál, Nagy-Enyed és az ország több sz. a. z. kisebb-nagyobb gazdaságában.

Legolcsóbb üzem! Árjegyzék ingyen és bérmentve! Olcsó árak részletre!

KÁLLAI LAJOS- féle motorcséplőkészletek, melyek hazánkban mindenütt a legkitűnőbbben beváltak, a magyar gazdaközönségnek.

Vajdóli Kállai Lajos motorok csakis Budapest, Gyár-u. 28. sz. a. kaphatók.

BRÜNN-KÖNIGSFELDI GÉPGYÁR MOTOROSZTÁLYA.

EGYEDÁRUSÍTÓ ABELESEMIL

BUDAPEST VÁCI-UT 14. AJÁNL

PETROLIN BENZIN-MOTORT és LOKOMOBILT, RENDKIVÜL OLCSÓ ÜZEMŰ SZIVÓGÁZMOTORT.

FIGYELEM! T. motorvevőimet vagy megbízottjait a telepemen ingyen betanítom a kezelésre. ○○○○○○○○○○

A Locomobilok viz elpárologtatási készülékkel vannak ellátva s így a vízszükséglet 1.5 liter. Legmesszebb menő szavatosság.

BENZIN-LOKOMOBILS CSEPLOKÉSZLETEK.

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

Elsőrangú gyártmány.

1892

Az Erdélyi Kereskedelmi Társaság FODOR és TÁRSAI megbízásokat elfogadnak

Jármos ökrök tinók,

sertések, juhok, lovak és egyéb tenyésztési vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetít.

Cím:
Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szentegyház-utca 2-ik szám.

1762 Telefon 311.

Mérnöki iroda!

GÁBOR REZSŐ, okl. mérnök.
 Budapest, VIII., Rákóczy-ut 73.

Birtoktagosítások, határrendezések, dűlőutak kitűzése, eredei és mezei vasutak és utak tervezése és építése. Helyi érdekű vasutak előmunkálatai és terveit. Árter meghatározás. Ártöltések, belvízvezető és öntöző csatornák, talajjavítás, áthidalások. Vízvezeték, csatornázás, fűtés, szellőzés, világítás. Gazdasági épületek tervezése. Mindennemű felmérések és tervek, költségvetések. 1915.

Url Rezső

sertésbizo mányos
 Budapest, VIII.,
 Bérkocsis-
 utca 12. Telefon: 97-05.

Sertéseket sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi árakon értékesít.

1870

KLINGER HENRIK

(GYÁRTELEPEK: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövőgyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:
Budapest, V., Szabadság-tér II.

Ajánlja készítményeit, u. m. lisztes, korpa- és gabona

Zsákokat

lenből, kenderből és jutából, vagy varrás nélkül. Továbbá

vízmentes ponyvákat

gépekre és kazlakra, nyers szekér- és repce-ponyvákat, nyers és ruggyantázott kender-tömlőket, vízvedreket, vízmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

1815

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

BÁMULATOSAN OLCSÓ KERITÉSEK

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára
 Budapest, VIII., Üllői-ut 48/36.

ajánlja kizárólagosan szabadalmazott **Hungária sodronyfonatát**, mint a legelőcsőbb kerítési anyagot, mely előnyeivel fogva felülmul minden eddig alkalmazott sodronykerítést. A szőlő- és mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos és világszabadalommal védett találmány előnye: Olcsóság!

Horganyozott vassodronyból készül, (nem kell befesteni):
 körülbelül 5 centiméter lyukbőséggel,

Készletben: 1, 1½ és 2 méter magasságban valamennyi dróterösségben.
 Sodronyerősség: 1.2 1.4 1.6 1.8 2.— 2.2 2.5 2.8 mm

Ár □-méterenként: 40 50 60 70 80 94 112 132 fillér

Körülbelül 3x5 centiméter (hosszukas) lyukbőséggel:
 Készletben: csakis 1 méter magasságban.
 Sodronyerősség: 1.2 1.4 1.6 1.8 2.— 2.2 2.5 2.8 mm.

Ár □-méterenként: 58 78 88 98 108 128 148 168 fillér.

Csomagolásért, főladásért és kezelési költségéért számítok négyzetméterenként 1 fillért, de egy küldeménynél legalább 50 fillért.

Célszerűség: A fonat elegendő sűrű lévén, még apró baromfi áthatolását is meggátolja; felső és alsó szélei pedig tüskések, tehát az átunászt megnehezít. A fonat csavart szálal — mint vékony sodronykötelek — a kerítés hosszirányában futnak, mialtal nagy az ellenálló képessége; a keresztirányban pedig hullámosak, a szálak összecusúsása tehát ki van zárva. ½ m. és 75 cm. magas fonat kapható az 1 m. és 1½ m. magasnak középen való elvágása révén.

Könnyű kezelés: Kézrel meghuzva, egyszerűen a faducokhoz szegezendő horganyozott kettős szegekkel, a fonat sima és feszes marad. Ez által a fonat bármikor ismét leszedhető és más helyen ismét fülérősíthető. A fonat összekuszálódása ki van zárva. — Feszítő-sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tüskésodrony alkalmazva, a kerítés tetszés szerint megmagasítható. — A tüskés sodrony ára méterenként 6 fillér, horganyozottan, 6 cm. tüsketávolsággal.

Számos olismoró levél áll rendelkezésre.

Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfonatokat, csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkölycsokat sodronyfonat és korvált vasból, föld- és kavicsrostokat, kosarakat magtár-ablakrostélyokat, ökrözajkosarakat, szikrafogókat, szőlőbogyózórostákat, cséplőgépekbe való gabonaosztályozó-hengereket stb.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

1874

Kényelmes részlettörlesztésre szállítunk!

Vadászfégyvereket, vadlói belga gyártmány.

Gramafonokat és hangszereket.

Fényképező készüléket

Látcsöveket.

Szénási és Kardos

VII. kerület, Rákóczi-ut 86/W.

Kérje nagy képes árjegyzékünket ingyen és bérmentesen.

1916

1877

Szigeti Lajos utócai
HÉJJ és STIASNY
szijgyártók, nyergesek és bőröndösök

BUDAPEST, VIII., Muzem-körút 10/c sz.

A legnagyobb raktárt tartunk nyergekből, lószerszámokból, mindennemű lovaglő- és utazási cikkekből s minden készítményünk elegáns és tartós kivitelű. Ugy lófőlszerelési tárgyakra, mint bőröndökben és általában bármiféle utazási cikkeken a legfinomabb és legszebb kapható, még pedig úgy a szerényebb, mint kényesebb igényeket kielégítő. Tartalékos tiszték részére a fegyvergyakorlat tartamára kompl. nyergeszerrel külsőn is szolgálunk.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

HAZAI IPAR!!

WOHANKA FELE
KÉTÜTEMŰ NYERSOLAJ-
MOTOROK és LOKOMOBILOK
ÜZEMKÖLTSEGEK NAGYSÁGSZERINT
1 1/2-2 FILLER óránként
ORÁNKÉNT és LÓERŐNKÉNT
NINC S ROBBANÓ- és TŰZ-VESZÉLY
MINDEN PÉNZÜGYI ELLENŐRZÉS
és ENGEDÉLY NÉLKÜL

WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST
NY. VACZI KÖRÚT 76.

HAZAI IPAR!!

1811

„NOXON“ Canada-kaszáló-gépeket
elsőrendű gyártmányt
Kévekötoeket, Arató-gépeket, Fűkaszalókat,

1886

melyek kifogástalanul dolgoznak, szállítanak:
MAYFARTH PH. és TÁRSA, BÉCS II/I.
gépgyára és vasöntődeje.
M. m. Frankfurt, Berlin, Párizs,
Képes árjegyzékek ingyen és bérmentesen.

Gazdák Biztosító Szövetkezete
BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.
Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1,970.340.— K.
Tartalékok	764.760.16 „
Összesen:	2,735.104.16 K.
1901. évi fölösleg	90.349.— „
1902. „	59.782.26 „
1903. „	109.331.73 „
1904. „	72.438.23 „
1905. „	61.730.60 „
1906. „	39.243.65 „

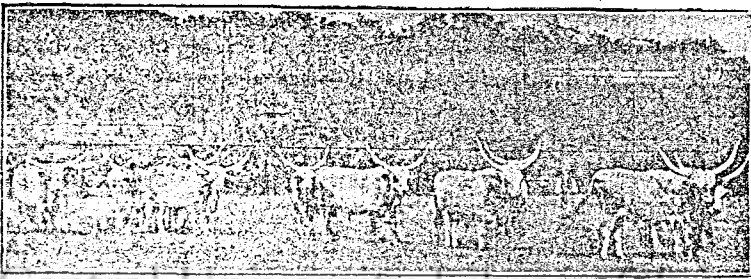
Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.
Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.
Az 1902. évi üzletfelesleg közgyűlési határozattal tartálékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 3-10 évre adták fel biztosításukat 5%-os engedményben részesültek.
Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és félvilágosítással minden irányban készsággel szolgál.
1913
az igazgatóság.

Eladó

a Somogyi Albert elhalálozása folytán, a héjasfalvi hirneves magyar fajta szarvasmarha tenyészet, melyben kezdettől fogva kizárólag, csakis **Sperker-féle törzsbikák** használtattak s mely jelenleg áll 16 drb. tehén, 20 drb. különböző koru üsző és 11 drb. különböző koru növendék bikából.

Vevők kéretnek a megtekintés idejének megállapítása végett özv. Somogyi Albertnéhez (lakik Héjasfalván, posta és vasutállomás helyben) fordulni.

1923

Törlesztő kölcsönök.

AZ

Erdélyrészi Magyar Jelzalog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-birtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házbéradó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kissebekenél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készsággel szolgál az

Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Előnyös feltételek.

Teljes 100-as arfolyam.

Acetylén világítási berendezések,

önálló teleppel, a szabadalmazott **LUX** készülékkel. Kezelés nélküli, önműködő carbid a vízbe eső rendszerű teljesen veszélytelen fejlesztők.

Elektromos világítási és erőátviteli

berendezések.

Specziálítás: önálló kis telepek. (Elektrogének) városok, kastélyok, gyárak, szállodák, malmok és magánházak részére. Kezelés nincsen, olcsó vételár! Egy 16 gyf. izzólámpa óránként 1 fillérbe, egy tényleges lóerő 6 fillérbe kerül. Motorok: benzine, gázra, nyersolajra stb.-re bármilyen célra.

FEJÉR és SCHMIDT

Budapest, Eötvös-tér 2. szám.

1897 (a.)

Gyors és olcsó lebonyolítás.

ELADÓ HÁZHELYEK! Kolozsvár legszebb jövőjü, nagyon fejlődő városrészében, — az új színház közelében — az ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET telkén, az Attila-utcában, még néhány jó fekvésű házhely eladó.

Bővebb értesítés: naponta délelőtt 11—1 óráig és délután 4 órától 6 óráig az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári irodájában, Kolozsvárt, Attila-utca 2. szám alatt.

Csatornázás! Vizezeték!

Villanyvilágítás!

1536

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Alló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.
 Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gáz-
 gépek szívó-, világító- és kohó-gázüzem számára.
 Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű
 gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.
 Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.
 Hűtőtelepek és jéggyárak.
 Gépberendezések malmok, téglagyárak, olaj-
 gyárak és kékfestő-gyárak részére.
 Hidraulikus sajtók különböző nagyságban.
 Borsajtók és szőlőzúzók. 1475

GRAND PRIX a párisi 1900. évi világkiállításon.

1737 II. Kwizda-féle

Restitutionsfluid.

Cs. és kir. szab. mosóvíz lovak részére. — Egy üveg ára 2 kor. 80 fillér. 40 év óta az udvari istállóban, a katonaság és magánok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb munkánál elő- és utóerősítőül, ina. merevségénél stb. az idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat.

Korneuburgi marha-táppor.

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására. 1 doboz 1'40 K — 1/2 doboz 70 fillér.

KWIZDA-féle szabadalmazott

Lábszár-védő gummiból.

Pneumatic-lábszárvédő gummiból és légpárnával

szürke, fekete, bauna és fehér színben és négy nagyságban készítettnek és pedig a bal és jobb lábakra részére, a-b-nél mért terjedelem szerint:

1 sz. . . . 20—22 cm. 3. sz. . . . 24—27 cm.
 2 sz. . . . 22—24 cm. 4. sz. . . . 27—30 cm.

Ár adarabonként szürke

1. sz. Kor. 5-50, 2. sz. Kor. 5-90, 3. sz. For. 6-40, 4. sz. Kor. 7-30
 fekete, barna és fehér
 1. sz. Kor. 5-90, 2. sz. Kor. 6-40, 3. sz. Kor. 6-80, 4. sz. Kor. 7-70

Képes árjegyzékeket ingyen és bérmentve. Főraktár:

KWIZDA JÁNOS FERENC

cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerész, Korneuburg, bei WIEN.

FISCHER

-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvával óvhatók meg a legbiztosabban a kazlak, gépek és kocsik az eső ellen.

Ezen ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10—12 évig. A 24 év óta fennálló FISCHER-féle zsák- és ponyvagár Budapest, V., Nádor-u. 31—33., az ország legnevesebb uradalmainak szállítója. 1806

Mindennemű juta- és lenzsákok gyártása.

Ponyvakölesönző intézet.

Hirdetéseket jutányos árban felvállal e lap kiadóhivatala.

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt

mag- gabona- burgonya- faszén- gyapju-

ZSÁK

kazal- repce- behordási- rostaalj- waggon-

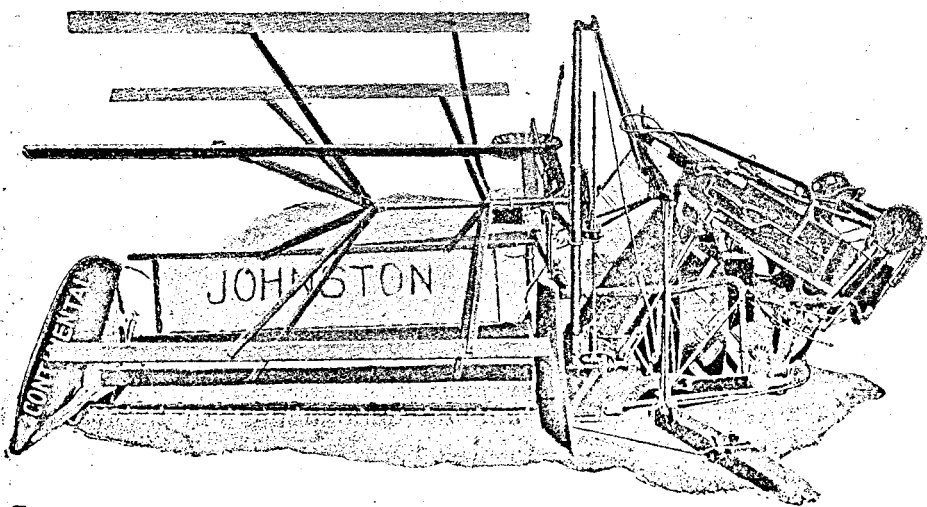
PONYVA

szőlőkötöző fonal kg.-ja 40 fill., csomagoló vászon kg.-ja 70 fill., kötelek, zsák-zsinegek, lópokróczok, „HUNGÁRIA” kettős kézi kévekötelek favéggel.

NAGEL ADOLF, zsák és ponyva-gyár és kölcsönintézet Budapest, Arany János-u. 10. sz.

Sürgőnycim: NAGELA BUDAPEST. 1906 Vidéki telefon: 35—92

A The Johnston Harvester Co.

JOHNSTON legmodernebb amerikai speciális aratógépgyár, mely a magyarországi használatra szánt gépeket teljesen a hazai viszonyokra alkalmazva készíti.

1910

A „JOHNSTON” aratógépek dőltek gabonában is jó munkát végeznek.

Az 1906-iki idényben 1600 „JOHNSTON” gép talált Magyarországon legelőkelőbb uradalmi körében elhelyezésre; az 1907 évre már eddig a csanádmezei gazdák aratógép-szövetkezete, a Kisküküllő vármegyei gazd. egyesület és százakra menő uradalom fedezték szükségletüket Johnston gépekben, ami a JOHNSTON gépek birtokosainak megelégedését legmeggyőzőbben bizonyítja.

Vezérképviselő és főraktár:

Melichár Ferencz Bächer Rudolf

Budapest, VI. Nagymező-utca 68.

